

Gata och trafik

Handbok för gaturum i Haninge

Haninge
kommun

Dokumenttyp: Handbok.

Beslutad av: Stadsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupp.

Dokumentnamn: Handbok för gaturum.

Ansvarig förvaltning: Stadsbyggnadsförvaltningen.

Layout: Detail produktionsbyrå.

Foto: Fredrik Hjerling där inget annat anges.

Innehåll

Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte	5
Hur ska dokumentet användas?	5
Den goda gatan	6
Gestaltad livsmiljö	6
Urbana ekosystemtjänster	7
Trygghet	9
Vistelseytor och platsbildningar	10
Drift och underhåll	13
Gatans byggstenar	15
Gångbana	16
Cykelbana	18
Körbana	20
Angöring och parkering	23
Funktionszon	25
Belysning	27
Gatuträd	28
Förgårdsmark	33
Dagvattenhantering	36
Ledningar i gatusektionen	38
Exempel på gatusektioner	40
Huvudgator	40
Lokalgator	54
Gator i verksamhetsområden	66

Inledning

Bakgrund

När Haninge kommun växer och förtätas behövs en gemensam bild över hur gatumiljöerna ska utformas och vad de ska innehålla. Utformningen av gaturummet är viktig och något som ökar livskvaliteten för de som bor, flyttar till och besöker kommunen. Den goda gatan.

Syfte

Handboken säkerställer att önskade funktioner och kvaliteter i gaturummet är genomförbara. Handboken är ett stöd för att skapa hög kvalitet och en enhetlig standard för kommunala gator och angränsade vistelseytor på allmän platsmark. Vid utformning av stadsmiljön i Haninge ska god gestaltning, hög trafiksäkerhet, säkerhet och trygghet, långsiktig hållbarhet och hög tillgänglighet eftersträvas. Redan i detaljplaneskedet behöver man planera för och säkerställa att önskade funktioner ryms, gatans byggstenar, i aktuell gatusektion. Det gäller funktioner som olika trafikslag, dagvatten, gatuträd, utrymmen och dimensioner nödvändiga för rationell drift, vistelseytor och så vidare. Handboken är viktig vid projektering och genomförande, och ger snabbt svar på återkommande frågor i varje projekt.

Hur ska dokumentet användas?

Handboken ska främst användas som planeringsunderlag vid utformning av nya gator. Handboken behandlar inte omvandlingsområden. För de tekniska specifikationer som behövs för att projektera vägens sektion hänvisas till Haninge kommuns *Teknisk standard*. Förslag på utformning redovisas bara övergripande och ska ses som underlag till projektering för teknikområden såsom landskapsarkitektur, dagvatten, geoteknik, gata, trafik, VA, kulturmiljö och offentlig konst. Dokumentet är ett möjligt stöd för tjänsteperson i dialog med byggherre inför ansökan om bygglov i enskilt projekt.

Den goda gatan

Gaturummet ska tillsammans med bebyggelsen utgöra en sammanhållen helhet. Gaturummet ska också bidra med sociala och ekologiska funktioner i stadsmiljön. Gatans tänkta funktion och karaktär är utgångspunkter för val av lämplig gatusektion.

Utformning av gaturummet ska ske med hänsyn till områdets befintliga struktur och karaktär. Gatans siktlinjer och fondmotiv respekteras. Detta gäller både i nya områden samt när gator byggs om. Den traditionella gatustrukturen med konsekvent uppbyggda gator och raka kantstenar eftersträvas så långt det är möjligt. En väl sammanhållen helhet eftersträvas och eventuella hållplatser integreras i gatans miljö.

För att undvika att ta värdefull mark i anspråk för många olika ändamål ska kommunen så långt som möjligt sträva efter att gaturummet ska vara utformat för flexibel användning. Det innebär att en plats ska kunna användas till olika saker vid olika tider på dygnet eller året, men även att olika aktiviteter ska kunna samsas på samma yta. En funktionszon kan exempelvis användas för både sittplatser och planteringsytor för träd som kan hantera dagvatten, ge skugga och karaktär till gatan samt bidra till att sänka hastigheter, vilket ger en mer trafiksäker miljö. En funktionszon kan även användas till uteserveringar och för aktörer i bottenplan att flytta ut sin verksamhet på. En kantstensparkering kan med enkla medel tillfälligt användas för andra ändamål, som exempelvis snöupplag. En variation i gatubredder ger möjlighet till fler funktioner än bara transport, såsom händelser och möten. En gata som erbjuder verksamheter i husens bottenvåningar bidrar till ökning av liv och rörelse, vilket kan stärka trygghetskänslan på platsen. Ett samspel mellan byggnad och gata ska därför eftersträvas.

Gestaltad livsmiljö

Våren 2018 beslutade regeringen om propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* och riksdagen om ett nytt mål för området. Propositionen för arkitektur-, form- och designpolitik för hållbara gestaltade livsmiljöer tar ett helhetsgrepp och utgör en samlad nationell policy. Utgångspunkten är bland annat att det är viktigt att skapa värden inte bara för beställare och brukare utan även för samhället och framtida generationer. Propositionen kan sammanfattas i ett antal punkter som beskriver huvuddragen:

- Hållbarhet och kvalitet underställs inte kortsiktiga ekonomiska överväganden.
- Kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids.
- Det offentliga agerar förebildligt.
- Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas.
- Miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla.
- Samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

Genom att planera våra offentliga rum tillsammans utifrån punkterna ovan kan vi sätta en gemensam vision för platsens utveckling. Det ger möjlighet att skapa offentliga rum som håller hög funktionell och arkitektonisk kvalitet. Haninge kommun avsätter sedan 1999 en procent av investeringsmedel vid ny- och tillbyggnader till offentlig konst. Vid ny- och ombyggnation av offentliga rum, platser och vistelsezoner bidrar den offentliga konsten till platsens identitet och kan bidra till att skapa en mötesplats kring konstverket.

Urbana ekosystemtjänster

En hållbar utformning av gaturummet innebär att den fysiska miljön är anpassad till ett förändrat klimat och förändringar i transportmönstret. Gaturummet ska även erbjuda en trygg och säker livsmiljö.

Begreppet ekosystemtjänster används för att skapa förståelse för att människors överlevnad och välmående är beroende av de tjänster som ekosystemen ger. Hur vi använder mark och vatten samt planerar och bygger avgör om vi kan bevara och utveckla ekosystemens kapacitet att leverera ekosystemtjänster.

Ekosystemtjänster delas vanligen in i fyra kategorier utifrån vilken typ av tjänst de levererar: stödjande, reglerande, kulturella och försörjande ekosystemtjänster. Urbana ekosystemtjänster syftar på de ekosystemtjänster som finns i staden. I gaturummet har vi möjlighet att skapa förutsättningar för att kulturella, reglerande och stödjande ekosystemtjänster ska finnas kvar och stärkas genom god planering av gaturummen.

Urbana ekosystemtjänster:

- biologisk mångfald
- reglerande av lokalklimat
- luftrening
- skydd mot extremväder
- reglering av buller
- rening och reglering av vatten
- livsmiljöer
- upplevelsevärden.

I gaturummet finns möjligheter att bevara gröna spridningssamband och stråk genom staden. Utformningen kan bidra till god vattenstatus, samt till att fördröja och rena dagvatten. Gatan är en del av systematisk hantering av översvämning till följd av skyfall. En lokal skyfallskartering kan behövas för kommunens analys av översvämningsrisk till följd av skyfall. Gaturummet kan bidra till bra lokalklimat och ökad klimatanpassning med hjälp av gatuträd och grönska. Gatuträden fångar partiklar, renar luft och bidrar till låga ozonnivåer och skydd mot UV-strålning. Att utforma funktionszoner och vistelsezoner som en del av spridningskorridorer och gröonstråk erbjuder och förstärker upplevelsevärden i stadsmiljön.

Att ge utrymme för de upplevelsevärden naturen kan erbjuda har betydelse för människors hälsa och kognitiva utveckling och ger tillgång till rekreativa och estetiska värden. Genom att exempelvis skapa ett attraktivt och orienterbart stråk ges möjligheter att enkelt ta sig till fots eller på cykel till större parker och grönområden. Barn och unga ges möjlighet att utforska sin närmiljö genom att kunna röra sig i en trafiksäker miljö.

Tänk på:

- Gatusektionen är en del av hantering av översvämning till följd av skyfall. En lokal skyfallskartering kan behövas för kommunens analys av översvämningsrisk till följd av skyfall.
- Lämna väl tilltaget utrymme gatusektion för lokalt omhändertagande av dagvatten.
- Ta hänsyn till tillgångsmått 300 meter till grönområden när det gäller stråkplanering i tidigt skede.
- Ta hänsyn till insektsliv och nattaktiva djur vid utformning av belysning.
- Ge goda förutsättningar för gatuträd.
- Spara gamla barr- och lövträd.
- Anlägg artrika ängsytor där så är möjligt.
- Föreskriv nektarproducerande växter för pollinerare.

Läs:

- Dagvattenstrategi Haninge kommun
- *PBL kunskapsbanken* (boverket.se) t ex angående hantering av översvämning till följd av skyfall.
- *Hållbar dag- och dränvattenhantering – råd vid planering och utförande* (P105 Svenskt vatten)
- *Gator för gående – Att välja gatutyp* (Stockholm stad, 2020)
- *FN:s globala mål – Agenda 2030*
- *Stadsutvecklingsplan*, Haninge kommun.

Äldre träd kan bidra till urbana ekosystemtjänster i stadsmiljö. Odinsvägen, Dalarö.

Trygghet

Att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås kallas för situationell brottsprevention. Att erbjuda trafikanter och boende vistelseytor samt tydliga stråk med skyltning för att öka identitet och attraktion stämmer väl överens med de grundläggande brottsförebyggande åtgärder som beskrivs i handboken *BoTryggt2030*. Handboken är framtagen i samarbete med polis, branschorganisationer och kommuner. Den utgår från aktuell forskning och beprövade erfarenheter för att sprida kunskap om fysisk utformning av den offentliga miljön.

I *BoTryggt2030* framhålls ”mix av människor” som en huvudaspekt när det gäller att skapa en trygg och säker plats. För att forma en utemiljö som attraherar en mix av människor finns åtta grundaspekter som tillsammans ger förutsättningar för en trygg, säker, attraktiv och välkomnande plats:

Gestaltning: Planera för huvudstråk och rekreativa sidostråk. Huvudstråk ska ha tillräckligt utrymme/bredd för barnvagn, rullator, köbildning (uteställen) och uteservering. Planera för bekväma vistelsemöjligheter året om. Bekväma sittplatser ökar närvaro och interaktion mellan människor.

Mix av funktioner: Skapa en variation av funktioner längs med och vid centrala platser i området. Erbjud olika typer av aktiviteter som riktar sig till barn, unga, kvinnor, män och andra samhällsgrupper. Aktivera byggnaders bottenvåningar.

Tydlighet: Bidra till god orienterbarhet. Koncentrera flöden (huvudstråk) och stimulera till användning under så stor del av dygnet som möjligt. Gränser mellan privata och offentliga rum ska vara markerade på ett tydligt sätt.

Social kontroll: Placera parkeringsytor vid överblickbara platser med uppsikt från intilliggande byggnader. Vid centrala stråk och mötesplatser bör det finnas ett bra flöde av människor för effektiv och kontinuerlig social kontroll. Entrépartier utformas på ett öppet sätt med insyn.

Belysning: Planera för ett genomgående upplyst område i syfte att belysningen täcker de platserna där det behövs. Ljussättningen ska förtydliga orienterbarheten i området genom att framhäva specifika platser, element och landmärken.

Skalskydd: Integrera forceringsskydd och tillgänglighetsbegränsningar och placera dessa utanför gallerior, känsliga butiker och stadscentrum.

Förvaltning: Välj material som är beständigt mot skadegörelse och klotter och som underlättar sanering. Intensiv användning kräver konstruktioner av hög kvalitet för att underlätta förvaltning och minska reparationskostnader. Papperskorgar ska vara synliga och tillgängliga längs huvudstråk och vid centrala målpunkter samt ha tillräcklig kapacitet i förhållande till platsens användning.

Information: Placera informationstavlor i områdets yttre miljö för besökare. Informera om trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i området. Offentliga och halvvoffentliga utrymmen ska ha plats för information kring funktioner och aktiviteter.

Att boende och verksamheter får utrymme att påverka och aktivera sin närmiljö bidrar till ökad social kontroll. Foto: Haninge kommun.

Läs:

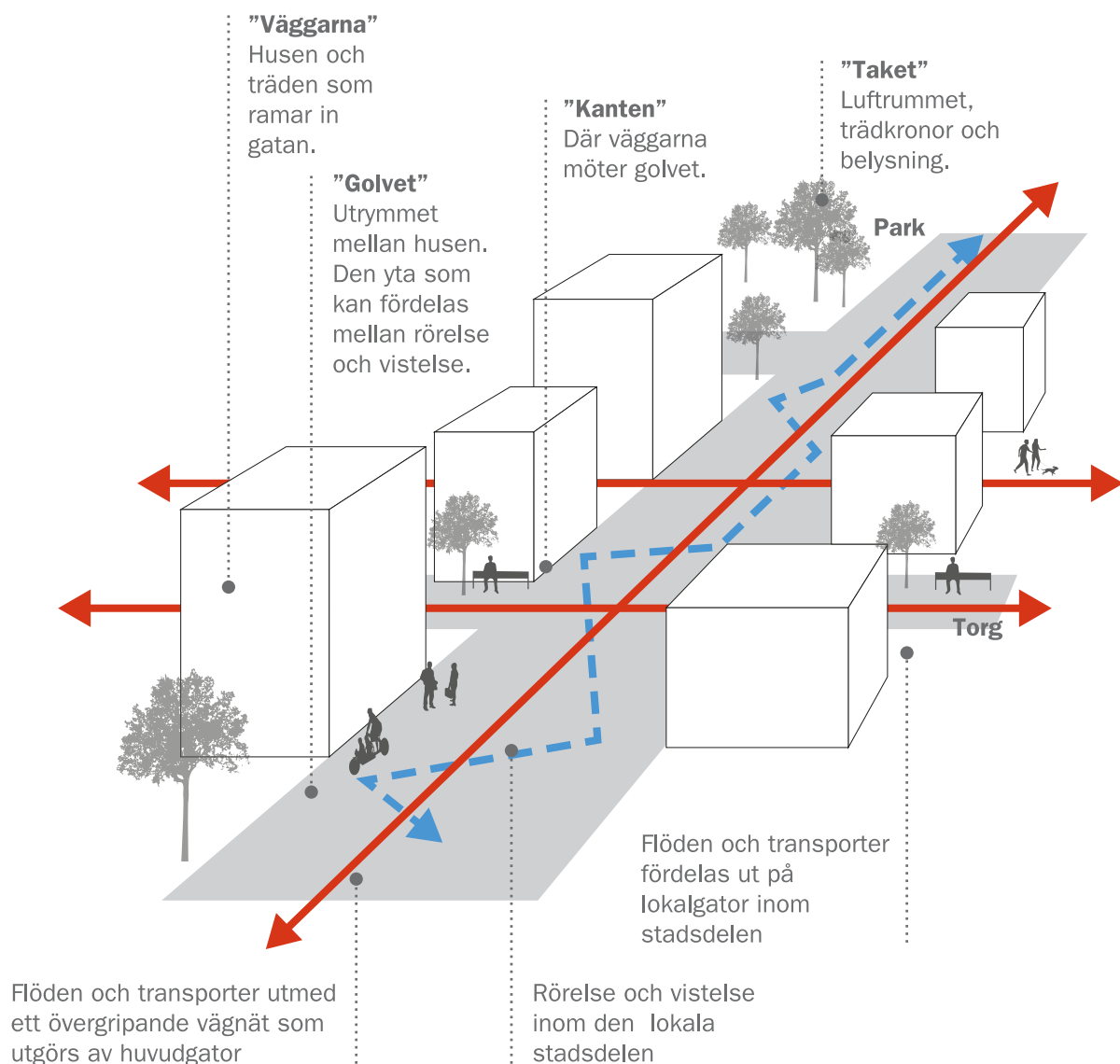
- *PBL kunskapsbanken* (boverket.se)
- *BoTryggt2030* (Tryggare Sverige)
- *Gator för gående – Att välja gatutyp* (Stockholm stad, 2020)
- *Stadsutvecklingsplan* (Haninge kommun, 2018).

Vistelseytor och platsbildningar

Vistelseytor och platsbildningar som angränsar till gatusektionen kan erbjuda utrymme för ett varierat utbud av aktiviteter och attraktioner, som möjlighet till lek, servering, rekreation och vila. Gatans gångstråk bidrar i sin tur med ett flöde som kan öka upplevd trygghet och social kontroll för människor som besöker vistelseytor och platsbildningar i gatans närhet.

Aktiviteter kan tillåtas att spilla ut i gaturummet där det finns tillräckligt med utrymme i gatusektionen. Om utrymmet är begränsat kan ytor för vistelse skapas genom indragna fasader, asymmetriska sektioner, utbyggda "öron" eller hörnavskärningar. Exempelvis kan en bredare gångbana anläggas på den sida av gatan som har mest sol.

Utrymme för platsbildningar och fickparker i stadsmiljö är en del av en systemlösning för lokalt omhändertagande av dagvatten. Platsbildningar och fickparker erbjuder också utrymme för att skapa och bevara spridningskorridorer, grönsstråk och spridningssamband för växter och djur i stadsmiljö.

Gatan är mer än bara ytan mellan husväggarna. Gaturummet består av golv, väggar och tak, men ingår även i ett flertal lokala och strategiska nätverk. Allt detta ska vägas in i beslut om utformning (Gata Stockholm s 9).

Tänk på:

- Placera sittplatser vid huvudstråk, där det finns möjlighet att se andra aktiviteter.
- Ge utrymme för vistelse och variation av funktioner längs gatan.
- Där det finns potential för uteserveringar bör gångbanan ges en tillräcklig bredd för att tillgodose både uteserveringar och framkomlighet för gående.
- Anläggningarna ska vara enkla att underhålla.

Läs:

- *BoTryggt2030* (Tryggare Sverige)
- *PBL kunskapsbanken* (boverket.se).

Exempel på platsbildning vid indragen fasad ger utrymme för utvidgad entré- och funktionsyta. Sittplats och överblick i trafikmiljö, Grycksbovägen.

Exempel på platsbildning som ger utrymme för grönska, uteservering och andra funktioner i gatunära läge. Bidrar till attraktivitet och flöde i gaturummet. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Drift och underhåll

För att gaturummet ska upplevas som en säker och trygg plats är det viktigt att det är rent och snyggt. Framkomlighet för driftfordon och fria mått bidrar till att upprätthålla en ren och snygg stadsmiljö.

Det är viktigt att i tidigt skede ha förståelse för att platser med intensiv användning kräver material och konstruktioner av hög kvalitet. Renhållningsarbetet måste kunna utföras året om. Det ska till exempel finnas utrymme i skyddszoner, funktionszoner, på refuger och kantstensparkeringar för upplag av snö första dygnet.

Öppna fördröjningsmagasin i stadsmiljö som planeras som större enheter i nedsänkt torgyta, grönyta eller i en utvidgad gatusektion skapar möjlighet att renhålla och sköta anläggningarna på ett funktionellt sätt.

Standardutförande för utrustning och markbeläggning ger dessutom möjlighet att snabbt reparera och åtgärda fel.

Genom att underlätta framtida förvaltning kan vi nå ett anläggningsinnehav i balans, samtidigt som signalvärden rent och snyggt visar att platsen är omhändertagen och trygg.

En balanserad anläggningspyramid är en förutsättning för en balanserad förvaltningspyramid (Forsen, ACAMA, 2021).

Tänk på:

- Släta ytor och få hinder ger tidseffektivt arbete och bra driftsekonomi.
- Det ska finnas utrymme i skyddszoner, funktionszoner, på refuger och kantstensparkeringar för upplag av snö första dygnet.
- Planera för fria mått som är dimensionerade för driftfordon. Avsteg hanteras i samråd med driftansvarig organisation.

Mått:

- 3,2 meter fri höjd möjliggör maskindrift under annan konstruktion. Måttet gäller även förgårdsmark som ansluter mot allmän platsmark, exempelvis balkong och entrétak.
- 2,5 meter fri bredd möjliggör maskindrift där sidoytor kan användas.
- 3,0 meter fri bredd möjliggör maskindrift mellan fasta hinder, exempelvis murar och träd.

Läs:

- gällande *Teknisk standard* (Haninge kommun)
- *BoTryggt2030* (Tryggare Sverige).

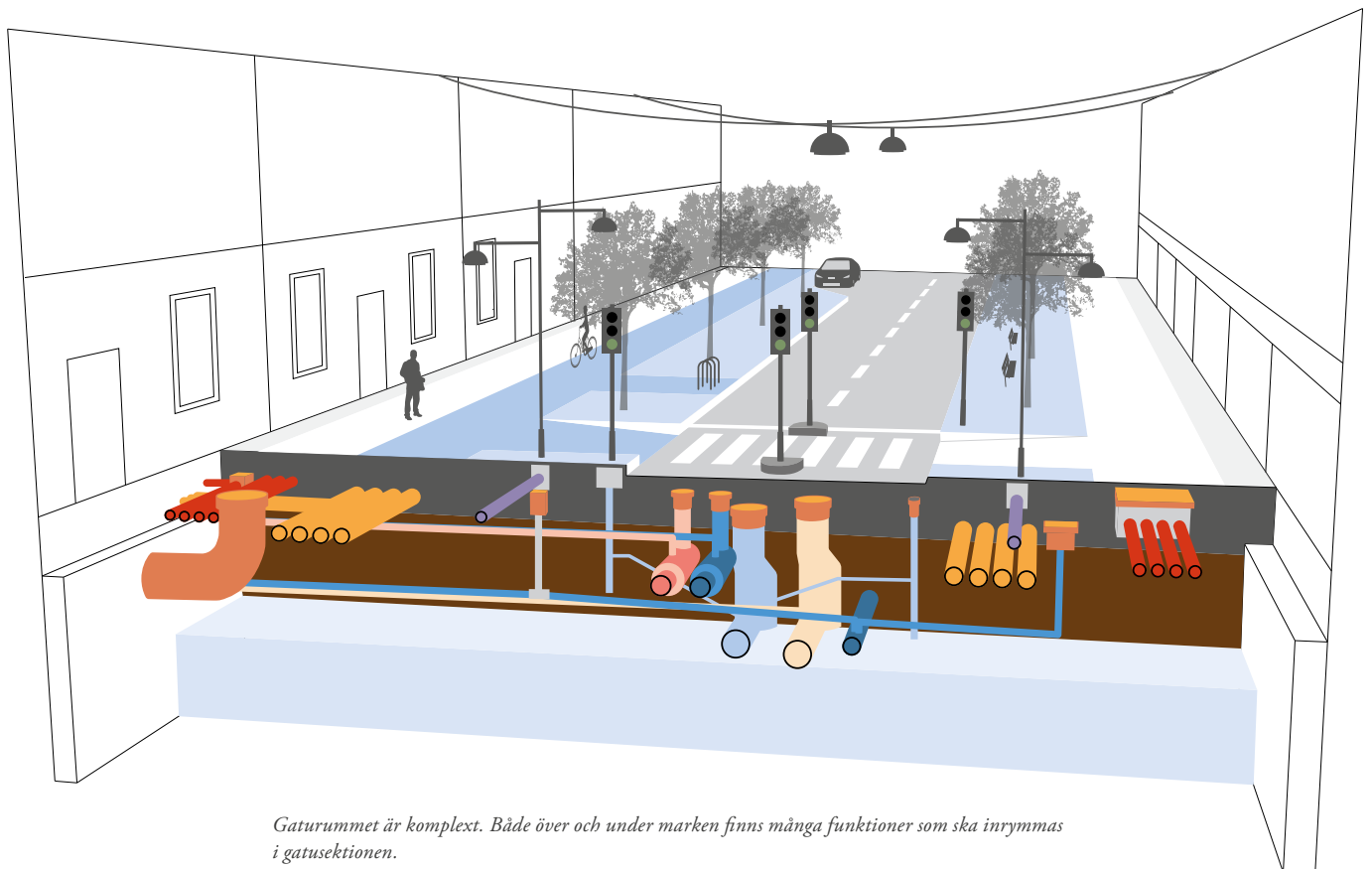
Släta ytor på körbana och gång- och cykelytor samt få hinder underlättar för drift av gatan och därmed god driftsekonomi. Utrymme för snöupplag medges i funktionszonerna.

Gatans byggstenar

Gaturummet är uppbyggt kring de trafikala funktionerna och behovet av framkomlighet, men det är också en viktig arena för att möjliggöra de sociala och ekologiska funktionerna i stadsmiljön.

Här beskrivs vilka funktioner som gaturummet består av och vad som är viktigt att tänka på för den goda gatan som helhet. Beskrivningen i detta kapitel ger en vägledning om bredder, funktioner och vägval, och används med fördel i sektorsövergripande diskussioner om gatans kommande utformning. Måtten är satta efter aspekter som trafiksäkerhet, tillgänglighet och krav på drift och underhåll, exempelvis snöröjning. Måtten gäller för en rak gata. Vid korsningar, kurvor och platsbildningar kan måtten behöva justeras.

För detaljer och tekniska lösningar ska Haninge kommuns *Teknisk standard* följas. Teknisk standard omfattar tre delar; VA, gata och trafik samt park.

Gaturummet är komplext. Både över och under marken finns många funktioner som ska inrymmas i gatusektionen.

Gångbana

I normalfallet finns gångbanor på båda sidor om en gata i stadsmiljö, gångnätet är gent och överblickbart som en del i ett finmaskigt gatunät. Måttet för en gångbana är minst 2,5 meter. Utgångspunkten för breddmåttet är det fria måttet för en funktionell och säker drift, tillgänglighet för rörelsehindrade samt aktuell gatutyp (huvudgata, lokalgata eller gata i verksamhetsområde). Faktorer som platsens läge, förväntat antal gångtrafikanter samt om uteserveringar ska kunna inrymmas påverkar breddmåttet och gör att det kan behöva ökas. Till exempel är minsta breddmått för en gångbana längs en huvudgata 3 meter. Breddmåttet ska också hålla över tid och möjliggöra en flexibel användning. Andra faktorer som påverkar breddmåttet är till exempel övergångsställen, där bredden på gångbanan behöver vara minst 3 meter för att det ska vara möjligt att tillgänglighetsanpassa övergångsstället med god utformning.

Om en separat funktionszon saknas i gaturummet saknas samlas belysningsstolpar, vägmärken och annan teknisk utrustning närmast körbanan alternativt där så är lämpligt i bakkant gångbana. Mått för skyddszon behöver dock beaktas.

Gångytor skapas inte enbart utifrån trafikala syften, utan fyller en viktig funktion som del av vistelseytor för att skapa en attraktiv stad. En bredare gångbana kan anläggas på den soligare sidan av gatan för att möjliggöra uteserveringar i ett attraktivt läge. God belysning och en utformning som möjliggör överblickbarhet skapar grundförutsättningar för trygghet och platser där det finns en vilja att vistas på.

Val av markbeläggning tydliggör ytor för olika trafikslag och påverkar intrycket av en plats. På en gångbana ska beläggningen vara jämn, slät och halkfri samt i normalfallet hårdgjord. Standardmaterial som asfalt eller betongplattor bör användas för att skapa ett enhetligt intryck i stadsmiljön och underlätta underhållsåtgärder samt en funktionell drift.

Tänk på:

- Medveten anpassning av gångbanors bredd för att inrymma exempelvis uteserveringar i attraktiva lägen.
- Gångbanans placering i förhållande till placeringen av cykelbana och funktionszon påverkar i stor utsträckning upplevelsen som gångtrafikanter.

Mått:

- Minsta bredd på gångbana är 2,5 meter längs lokalgata. Längs huvudgata och vid övergångsställe 3 meter.
- Se *Teknisk handbok gata och trafik* för minsta mått vid placering av vägmärken, teknisk utrustning med mera.

Läs:

- *Planeringsstöd för gångfartsområden* (Stockholms stad 2020)
- *Planeringsstöd för gågator* (Stockholms stad 2020).

Gångbana längs lokalgata i Lillgården placerad närmast husen. Lillgårdsvägen, Tungalsta.

Gångbana med plats för uteservering under sommarhalvåret samt funktionszon med cykelparkering och träd mot parkering. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Cykelbana

Att avsätta tillräckligt med utrymme för cyklister i gaturummet är en viktig förutsättning för att cykeln ska kunna bli ett färdmedel med god framkomlighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet.

Utgångspunkten är att cykeltrafiken ska separeras från biltrafiken på gator där den skyltade hastigheten är över 30 kilometer i timmen och alltid längs de utpekade regionala cykelstråken och huvudcykelstråken. Längs lokalgator med skyltad hastighet på max 30 kilometer i timmen kan cykling ske i blandtrafik.

Lämpligt breddmått på cykelbana beror på vilken typ av cykelstråk det är och vilken standard som ska uppnås, antalet förväntade cyklister, om cykelbanan är enkel- eller dubbelriktad samt typ av separering mellan gångtrafikanter och cyklister. Bredd på cykelbana dimensioneras enligt *Teknisk handbok gata och trafik*.

Vilka målpunkter som finns längs en sträcka och var, antalet korsningar och korsningspunkter samt antalet cyklister/förväntat antal cyklister avgör om det ska vara cykelbana på ena eller båda sidor om gatan. I en stadsmiljö med många målpunkter och korsningar är dubbelriktade cykelbanor på båda sidor om gatan att föredra då det både är säkrare och innebär en smidigare resa. För att inrymma dubbelriktade cykelbanor på båda sidor om en gata kan dessa anläggas med olika standard för breddmått på de olika sidorna. När målpunkterna ligger på ena sidan om en gata, eller när utrymmet inte räcker till är dubbelriktade cykelbanor på ena sidan om en gata lämpligare.

Separering mellan gångbanor och cykelbanor bör alltid göras genom materialskillnad, målad linje eller en mellanliggande funktionszon. Nivåskillnader mellan gång och cykelbana är inte lämpligt som separering då det kan vara svårt att se och försvårar driften.

Cykelbanor ska alltid vara fria från fasta hinder såsom gupp och cykelgrindar för att minska olycksrisken och öka framkomlighet för driftfordon. Om en cykelparkering placeras exempelvis i en funktionszon intill cykelbanan behöver denna vara tillräckligt bred för att parkerade cyklar inte ska sticka ut i cykelbanan. Cykelparkering placeras också med fördel på samma sida om gatan som cykelbanan så att cyklister slipper korsa gatan för att nå cykelparkeringen.

Ett attraktivt cykelstråk avgörs inte bara av faktorer som breddmått och linjeföring utan även av vad som händer längs med stråket. En funktionszon med gatuträd och öppen dagvattenhantering kan bidra till att bryta av en monoton cykelsträcka och även dämpa hastigheten för cyklister längs exempelvis ett pendlingsstråk.

Riktlinjer kring linjeföring, lutning och utformning av cykelbana förbi busshållplats och passager återfinns i *Teknisk handbok gata och trafik*.

Standardmaterialet för markbeläggning på cykelbanor är asfalt och beläggningen ska vara jämn, slät och halkfri.

Tänk på:

- Tydlig separering mellan ytor för gångtrafikanter och cyklister.
- Standardmaterialet för markbeläggning på cykelbanor är asfalt och beläggningen ska vara jämn, slät och halkfri.
- Placering av cykelbanor på ena eller båda sidorna om en gata ska ske med hänsyn till befintliga och framtida målpunkter.
- Medveten placering av cykelparkering i förhållande till cykelbanan.

Mått:

- Minsta bredd för dubbelriktade cykelbanor är 2,5 meter för huvudcykelstråk och 2,25 meter för lokalt cykelstråk.
- Dubbelriktade cykelbanor längs regionala cykelstråk ska vara 3,5 meter breda. Där det utrymmet inte är möjligt att få till är minsta breddmått 2,5 meter.
- Se *Teknisk handbok gata och trafik* för ytterligare breddmått för cykelbanor.
- Se *Teknisk handbok gata och trafik* för minsta mått och fri höjd vid placering av vägmärken, teknisk utrustning med mera, samt riktlinjer för utformning av cykelparkering.

Läs:

- *Teknisk handbok gata och trafik* (Haninge kommun)
- *Regional cykelplan för Stockholms län* med tillhörande bilagor (Region Stockholm, 2021).

Dubbelriktad cykelbana med regional standard längs med huvudgata. Nynäsvägen, Haninge. Foto: Haninge kommun.

Cykelbana med tydlig separering mellan cykel- och gångtrafik och tydligt avgränsad funktionszon. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Körbana

Vid utformning av körbanor och körfält är det viktigt med tillräckligt utrymme för att säkerställa framkomligheten för framför allt utryckningsfordon, kollektivtrafik, renhållningsfordon och avfallshämtning. Gatans utformning ska samtidigt anpassas efter den skyltade hastighetsbegränsningen och inte överdimensioneras för att undvika att inbjuda till höga hastigheter för motortrafiken.

Antal körfält längs en gata beror på om det är en huvudgata eller lokalgata, trafikmängden samt antalet korsningar längs gatan. På en huvudgata kan antalet körfält variera mellan två och fyra. I korsningar längs huvudgator kan det finnas ett separat vänstersvängkörfält beroende på trafikmängd, antal

körfält och skyltad hastighet. Vid två körfält i ena riktningen och vid signalreglerade korsningar kan vid behov och beroende på trafikmängd ett körfält reserveras för viss trafik, till exempel bussar i linjetrafik.

Körfälten markeras med körfältslinjer alternativt refuger eller skiljeremsa. Längs lokalgator målas i normalfallet inte körfältlinjer och hela ytan kan då användas av fordonstrafiken i båda riktningar. Se *Teknisk handbok gata och trafik* för detaljutformning gällande körfältsmarkering.

Bredden på körfält dimensioneras efter de tunga fordonen och den planerade hastighetsbegränsningen. Längs huvudgator ska typfordon Lbn (lastbil och buss) kunna mötas med undantag för exempelvis kortare avsmalningar vid passager för att öka trafiksäkerheten.

Längs lokalgator dimensioneras bredden på körbanan efter att typfordon Los (sopbil och dyl) och personbil kan mötas. Körbanan ska vara minst 5,5 meter bred vid dubbelriktad trafik och 3,5 meter bred vid enkelriktad trafik. På delar av lokalgatunätet, främst mindre villagator med få fastigheter, kan körbanan vara 4,5 meter.

Körbanorna på gator som trafikeras av bussar i linjetrafik ska vara 7,0 m breda. Längs gator med busstrafik påverkar typen av busshållplats i vissa fall körbanans bredd och utformning. Busshållplatser ska utformas enligt anvisningar i *RiGata-Buss*, i övrigt gäller kommunens anvisningar. I *RiGata-Buss* finns också illustrationer över olika hållplatstyper.

Tänk på:

- Bredden på körfält dimensioneras efter de tunga fordonen.
- Körfältens utformning anpassas efter typ av gata och den skyltade hastigheten.
- Hållplatsers placering och utformning har stor påverkan för att de ska vara tillgängliga, säkra och underlätta framkomligheten för kollektivtrafiken.
- För dialog tidigt med Trafikförvaltningen, Region Stockholm vid utformning av gaturum med busstrafik.

Mått:

- Minsta bredd för körfält längs gator som trafikeras av busstrafik är 3,25 meter men bör i normalfallet vara 3,5 meter.
- Minsta bredd för körbanor längs lokalgator är 5,5 meter vid dubbelriktad trafik och 3,5 meter vid enkelriktad trafik.

Läs:

- *Teknisk handbok gata och trafik* för riktlinjer för körfältsmarkering och utformning av korsningspunkter och passager (Haninge kommun)
- *RiGata-Buss*, kapitel 8 – Busshållplatser (Trafikförvaltningen, Region Stockholm).

Huvudgata med två körfält i ena riktningen, varav ett är för högersvängande trafik intill signal-reglerad korsning. Nynäsvägen, Handen.

Lokalgata med busstrafik och timglashållplats där busshållplatsen smalnar av körbanan. Vega allé, Vega.

Angöring och parkering

Att möjliggöra kortare stopp längs gator, för på- och avstigning eller lastning och lossning, behövs vanligtvis i anslutning till bostäder och verksamheters entréer. Vid nybyggnation ska det finnas en angöringsplats max 25 meter från en entré. Längs huvudgator ska ytor för angöring minimeras. Huvudprincipen vid nybyggnation är att angöring inte ska ordnas i funktionszoner på huvudgator. Här ska den rörliga trafiken prioriteras. Angöring ska ordnas inne på kvartersmark med tillträde från tvärgata. Vid behov av angöring i anslutning till huvudgator är det viktigt att det finns dedikerade angöringsfickor från tvärgata så att fordon inte behöver stanna i körfält, då det hindrar framkomligheten för trafiken.

I nybyggnation ska parkering för boende, besökare och verksamheter i första hand ordnas inne på kvartersmark. Ibland finns dock behov att anordna parkeringsplatser längs en gata för exempelvis rörelsehindrade eller besök till befintliga verksamheter, bostäder eller andra målpunkter. Boverkets byggregler anger att en parkeringsplats för rörelsehindrade ska kunna anordnas efter behov inom 25 meter från en entré. Parkering längs huvudgator ska undvikas för att prioritera den rörliga trafiken. Det är också att föredra om parkeringen kan styras till ena sidan av gatan för att öka framkomligheten och minska onödig söktrafik.

Om parkering och angöring samordnas med funktionszon är längre parkerings- och angöringsfickor att föredra för att minska antalet utbyggda klackar. Parkeringsfickor ska ha en längd som rymmer som minst tre till fyra personbilar i rad. Detta för att underlätta vinterväghållning. Parkeringsfickor ska målas och ha samma ytskikt över hela ytan. Avgränsning mot körfält bör vara av avvikande material.

Bredden för angöring och parkering kan variera mellan 2,25 meter och 2,75 meter beroende på hur stora fordon som ska inrymmas. Är det enbart mindre fordon som ska parkera och angöra kan det räcka med 2 meter beroende på trafikmängd. Ska buss kunna angöra krävs en bredd på 2,75 meter.

Längs mindre gator med litet trafikflöde kan snedställd parkering anläggas. Vid vinkelrät parkering mot körbanan ska parkeringsplatsen vara minst 2,5 meter bred och 5 meter lång. Utrymmet bakåt för att kunna backa ut från fickan ska vara minst 6,1 meter. Måtten varierar beroende på vinkel mot körbanan.

Tänk på:

- Angöring och parkering ska undvikas längs huvudgator.
- Parkering bör styras till ena sidan gatan för att skapa bättre framkomlighet och minskad söktrafik.
- Längre parkerings- och angöringsfickor är att föredra framför flera kortare, för att underlätta renhållningsarbetet och lämna utrymme för upplag av snö första dygnet.

Mått:

- Angöring ska finnas max 25 meter från entré.
- Parkering för rörelsehindrade ska kunna anordnas inom 25 meter från entré.
- Bredd på mellan 2,25 meter och 2,75 meter för långsgående parkerings- och angöringsyta, beroende på typ av fordon som ska inrymmas.
- En parkeringsficka ska inrymma minst tre personbilar i rad, cirka 18 meter.

Läs:

- *Teknisk handbok gata och trafik* för utformning och breddmått på angörings- och parkeringsfickor (Haninge kommun)
- *Haninge kommuns parkeringsstrategi* och tillämpning av zoner och parkeringstal.

Parkering förlagd i funktionszon på ena sidan gatan. Hermanstorpsvägen, Vega.

*Exempel på parkering i ficka där gatuträd inryms mellan parkering och gångbana.
Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.*

Funktionszon

Utrustning som hör samman med trafikfunktioner, rekreation och tillfälliga upplåtelser samordnas och lokaliseras till en funktionszon. Trafiksignaler och vägmärken men även soffor, skräpkorgar, reklamskyltar, cykelställ och elskåp samlas här. Utrustning som placeras här kan även vara av tillfällig natur, såsom försäljningsplatser, uteserveringar och återvinningsstationer. Här placeras också gatuträd och öppen dagvattenhantering. Ytan har också betydelse för att skapa nya och bevara befintliga spridningskorridorer och grönstråk i stadsmiljö. Funktionszonens gatuträd och vegetation bidrar till ett förbättrat mikroklimat i gaturummet. Funktionszonen inryms vanligen mellan gångbanan och körbanan, men kan också inrymmas mellan cykelbanan och körbanan alternativt mellan gångbanan och cykelbanan.

Några aspekter som bidrar till att göra funktionszonen till en säker och trygg plats:

- Hållplatser, samt huvudstråk till och från, ska vara synliga och direkt igenkännbara.
- Anläggningarna ska vara enkla att underhålla.
- Möblering ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata.
- För god tillgänglighet, lämna en hinderfri zon närmast trottoarkanten och närmast husfasaden.
- Funktionszonen ska skiljas från gångbanan med visuell och taktil markering.

Tänk på:

- Samordna de teknikkompetenser som ska rymmas i funktionszonen.
- Välj en systemlösning som kan fördröja och rena dagvatten och gynna vegetation samtidigt som markytan kan användas på ett flexibelt sätt.
- Funktionszonens läge i gatusektionen påverkar valet av gatuträd och annan växtlighet.
- Tillgänglighet. Planera in naturliga ledstråk och en strukturerad möblering för sammanhang och kontinuitet i gatumiljön.
- Planera för fria mått som är dimensionerade för driftfordon. Manuell skottning och sopning ska stämmas av med ansvarig driftorganisation. Det ska endast ske i undantagsfall och får inte planeras som standardlösning.

Mått:

- 3,2 meter fri höjd möjliggör maskindrift. Måttet gäller även förgårdsmark som ansluter mot allmän platsmark.
- Minst 2,5 meter fri bredd möjliggör maskindrift.
- För övriga krav på fria mått, se gällande *Teknisk standard*.

Läs:

- *Dagvattenstrategi* (Haninge kommun)
- *Program för parkutrustning* (Haninge kommun)
- *Teknisk standard* (Haninge kommun)
- *Ledstråk – varför och hur gör jag?* (Stockholms stad 2015)
- *BoTryggt2030* (Tryggare Sverige)
- *Hållbar dag- och dränvattenhantering – råd vid planering och utförande* (P105 Svenskt vatten).

Exempel på funktionszon som samlar gatuträd, belysning, skyltlägen och en busshållplats. Lillgårdsvägen, Tungelsta.

Exempel där gatuträd, skyltlägen och parkering samlas i funktionszonen. Vega allé, Vega.

Belysning

Gatans belysning bör planeras tidigt eftersom den är en viktig del av stadsdelens sociala hållbarhet. Det är lämpligt att i samband med en stråkstudie ta fram inriktning för funktionsbelysning redan i detaljplaneskedet för att säkerställa ytbehov. Gatubelysning ökar trafiksäkerheten på gator, ökar trygghetsupplevelsen och underlättar orientering för samtliga trafikanter.

Alla delar av gatusektionen ska erbjudas en god ljusbild. Gatutyp, funktionskrav och trafikmiljö styr vilken ljusmängd som behövs. Gång- och cykelytor ska vara väl belysta, överblickbara från omgivningen och upplevas som trygga. En god belysning ökar möjligheten att uppfatta eventuella hinder och förhindrar olyckor. Ljusbilden påverkas av gatans utformning såsom mark- och fasadmaterial, träd och cykelparkering under tak. Ströljus från fasader, skyltfönster och skyltar kan förstärka eller minska ljusupplevelsen och till och med blända trafikanten. *Trafikverkets regler för gators och vägars utformning* (VGU) ska ligga till grund för belysningsprojekteringen och ljusberäkningar ger vägledning när det gäller materialval och önskad effekt i gatusektionen.

Belysningsstolpar ska placeras på allmän platsmark för att kommunen ska kunna förvalta anläggningen på ett hållbart sätt. Belysningsstolpar placeras lämpligast i funktionszon eller närmast körbana. Om det är aktuellt att nyttja bakkant gångbana för placering av stolpar undvik konflikter med infarter, entréer, fönster och balkonger. Placering av stolpar och armaturer ska göras med hänsyn till riskfaktorer som påkörning och vandalisering. Stolpar kan placeras på ena sidan av gatan alternativt i mitten eller på båda sidor, beroende på gatans utformning och den utförda ljusberäkningen. Stolpar kan också placeras i breddad skyddszon mellan gångbana och cykelbana. Material och färger som redan finns inom kommunens anläggningar ska föreskrivas i första hand. Materialet ska vara robust och ha lång livslängd. Linspända armaturer ger möjlighet till god ljusspridning samordnat med gatusektionens övriga funktioner och ger färre hinder i gaturummet.

Linspänd belysning kan anordnas med linspända armaturer som fästs i spännstolpar placerade i ett funktionsstråk eller med infästning i fasad. Vid infästning i fasad, undvik konflikter med entréer, fönster och balkonger.

Upplåtelseavtal med varje fastighetsägare krävs för fasadhängd linspänd belysning. Beroende på vald gatusektion med linspänd belysning, kan det krävas separat belysningsarmatur för gång- och cykelbanor.

Utöver funktionsbelysning kan en genomtänkt effektbelysning med rätt mängd ljus (lumen/kelvintal) bidra med stämningsskapande ljusupplevelse. Effektbelysning kan bidra till ökad orienterbarhet, upplevd trygghet samt förstärkt platsidentitet i offentliga rummet.

Tänk på:

- Samordna trädplacering med tänkta rörelsestråk och med belysningsprojektering i program- och projekteringsskede.
- Rätt ljusflöde och rätt färgtemperatur på rätt plats.
- Genomför belysning med försiktighet och hänsyn till nattaktiva djurs och insekters rätt till en god livsmiljö.
- Upplåtelseavtal krävs för fasadhängd linspänd belysning.
- Övriga funktioner i möblerings- och funktionszonen påverkar ljusbild och behov av ljus.

Mått:

- 0,5 meter mellan belysningsstolpe och körbana
- 0,25 meter mellan belysningsstolpe och cykelbana
- 10 meter är ett önskat mått mellan belysningsstolpe och träd för god funktion.

Läs:

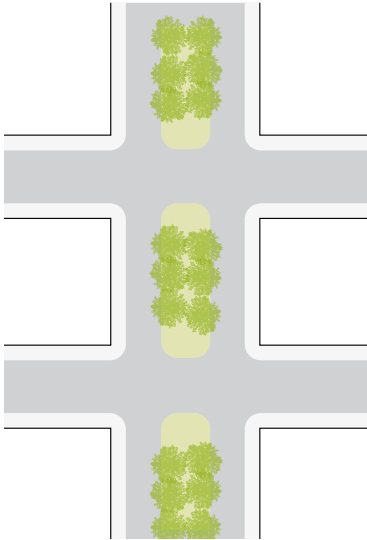
- gällande *Teknisk standard* (Haninge kommun).

Gatuträd

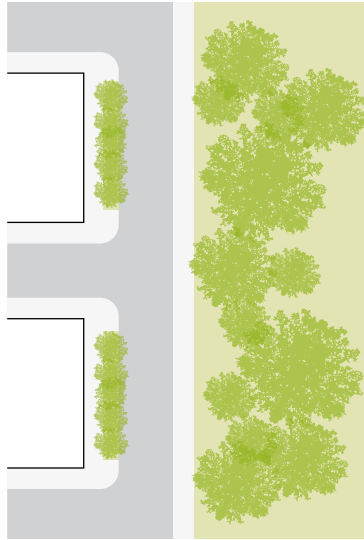
Gatuträd tillför biologisk mångfald, estetiska upplevelser och välbefinnande. De kan fungera rumsbildande och stärka platsens identitet och karaktär. Gatuträd bidrar till att gaturummet upplevs som mer attraktivt och att fler väljer att vistas och röra sig där. I storskaliga gaturum bidrar gatuträdet till att skapa rum i rummet, med mänsklig skala. Träd bidrar till ett bättre lokalklimat och växtbäddarna utgör dessutom en viktig del av en systemlösning för att omhänderta dagvatten. Gatuträden är en del av spridningskorridorer grönstråk och spridningssamband i stadsmiljön.

Träd är utrymmeskrävande och för att få plats med träd i gaturummet krävs bra planering. Finns det inte plats att ge trädet bra förutsättningar är det bättre att avstå från gatuträd.

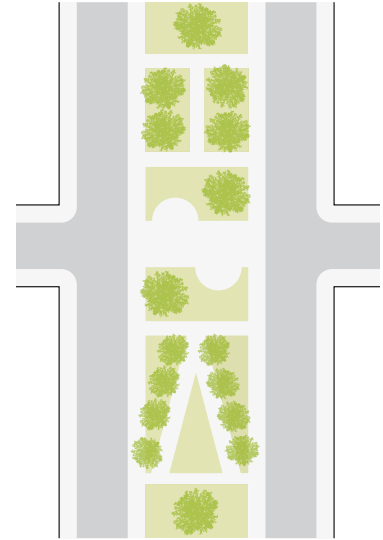
Det finns utrymme för en variation i hur träd kan användas, utöver alléer och trädtrader i gaturummet. Genom platsbildningar längs gatan, där enstaka träd kan ges utrymme och utvecklas, bidrar vi till karaktär och välbefinnande i gaturummet. Genom att låta gatuträd gruppera sig i gatukorsningar eller mitt i ett kvarter, finns möjlighet att ge träden bra växtförutsättningar. Fasader kan dras in för att lämna plats för grönska som väller ut i gaturummet – kvartersmarkens grönska kan gärna få spela en roll för gaturummets karaktär.

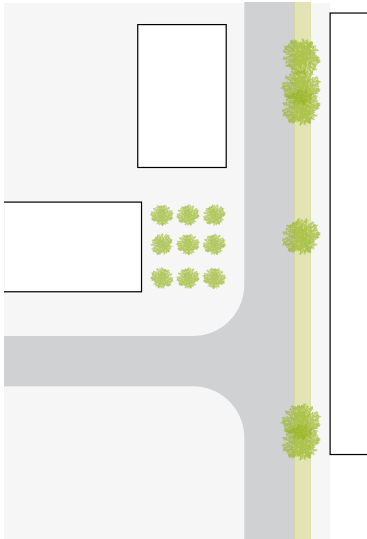
Klassisk allé och grön paradgata inger en känsla av tradition.

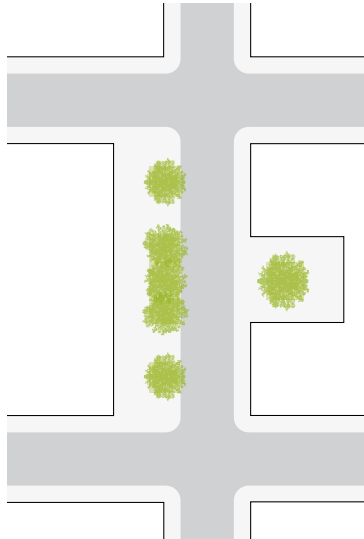
Gatuträd och naturmarkens vegetation skapar en grön gatusektion.

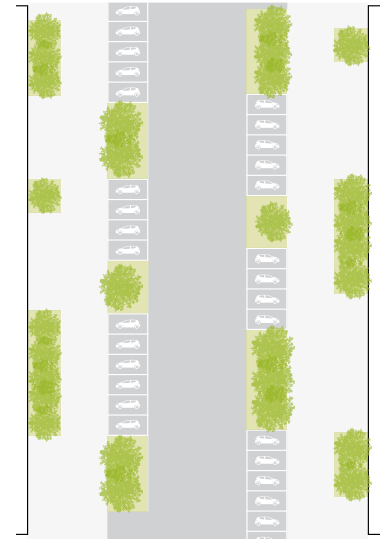
Platsbildning och torg – en grön paradgata.

Gatuträd och träd på torg samspelar till en grön gatusektion.

Gatuträd i asymmetrisk placering.

Större gröna vistelsezoner och stor mängd parkeringsplatser balanserar varandra.

Gatuträd planterade i biokolsbäddar är en del av en systematisk dagvattenhantering och rening av gatans vatten. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Tänk på:

- Gatuträd och vegetation bidrar till ett förbättrat mikroklimat i gaturummet.
- Samordna trädplacering med tänkta rörelsestråk och belysningsprojektering i program- och projekteringsskede.
- Samordna trädplacering med trafikrörelser.
- Samordna trädplacering med ledningsägare för att kunna tillgodose trädens krav på rottingsbar volym – allt för bästa utveckling av gatuträden.
- Gatuträd är en del av systematisk dagvattenhantering.

Mått:

- 15 kubikmeter är minsta volym för växtbäddar till träd.
- 4 meter är minimimått från träd till fasad, för att möjliggöra träd i funktionszonen.
- 6 meter är normalmått från träd till fasad för normalkroniga träd.
- 10 meter mellan centrum och centrum är ett önskat mellan belysningsstolpe och träd.
- Stamhöjd/fri höjd vid körbana 4,5 meter, och 1 meter in över möblerings- och funktionszon.
- Stamhöjd/fri höjd över gång- eller cykelväg (G/C) 3,2 meter.
- 1,2 meter är minsta mått från kantsten till gatuträdets mitt, i anslutning till körbana.
- 1,6 meter är minsta mått från kantsten till trädets mitt vid kantstensparkering.

Läs:

- *Dagvattenstrategi* (Haninge kommun)
- *Teknisk standard* (Haninge kommun)
- *Växtbäddar i Stockholms stad – en handbok* (Stockholm stad 2017)
- *PBL kunskapsbanken* (boverket.se)
- *Hållbar dag- och dränvattenhantering – råd vid planering och utförande* (P105 Svenskt vatten).

Lekplatsens grönska och gatuträd bidrar med upplevelsevärden och urbana ekosystemtjänster till gaturummet. Levins gränd, Vega.

Naturmark och gatuträd bidrar tillsammans till ett grönt gaturum. Hermanstorpssvägen, Vega.

Träd och grönska i fonden bidrar till upplevelsen av grönt gaturum. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Gatuträd i enkel rad. Hermansstorpsvägen, Vega.

Förgårdsmark

Minst en meter förgårdsmark behövs framför alla byggnader för att säkerställa genomförande och förvaltning. Den behövs av tekniska skäl för att säkerställa fastighetens grundläggning, dränering och annan teknik. Den ger också möjlighet till skärmtak, burspråk och balkonger.

Förgårdsmarken kan också gynna andra byggstenar och upplevelsen av gaturummet. Genom förgårdsmark får man större möjligheter att jobba med gröna ytor och planteringar. Tillsammans med växtväggar kan den vara en del av grönytefaktor för fastigheten. Förgårdsmarken kan också vara en ekosystemtjänst som spridningskorridor och samtidigt bidra till ett bättre klimat, tillsammans med annan växtlighet som träd. Dessutom kan förgårdsmark fungera som yta för fördröjning av dagvatten. Takvattnet kan ledas till växtbäddar som både bidrar med fördröjning och grönare gaturum. Det blir också lättare att få till takavattning från stuprör till denna yta, i stället för att de hamnar på allmän platsmark och därifrån ska ledas vidare.

Förgårdsmarken ger en möjlighet till ett socialt gaturum med en stark egen identitet. Den kan till exempel vara en allmän yta för fastigheten, och de boende kan ställa ut planteringskärl. Den kan också vara en hel planteringsyta. Växtligheten fungerar då också som barriär för att inte få livet på gatan för nära lägenheten. Förgårdsmarken skulle också kunna vara en uteplats eller terrass som tillhör en bostad på bottenvåningen, som då också bidrar till trygghet och grönska till gatan. En annan funktion är att använda ytan till cykelparkering eller bara ställa ut en bänk. Förgårdsmarken kan däremot inte fungera som en yta för fastighetens infrastruktur i form av sop- och återvinningskärl. Förgårdsmarken är även ett enkelt sätt att få till en uteservering när byggnaden har en lokal.

Vid utformning av förgårdsmark finns det olika lösningar. Antingen är ytan en del av gaturummet och har samma beläggning, eller så markeras den med ett avvikande material eller utformning. Där finns då utrymme för cykelparkering eller uteservering. Förgårdsmarken kan också ha en planteringsyta i kombination med sittyta eller cykelparkering. Ett annat alternativ är att höja upp ytan genom en terrass eller en trappa som kopplas till lägenhet eller lokal i bottenvåningen.

Förgårdsmarken som en del av gaturummet.

Förgårdsmark med planteringsyta och cykelställ.

Förgårdsmark med terrass och entré från gatan.

Tänk på:

- Förgårdsmarken kan vara ett enkelt sätt att få till en uteservering.

Mått:

- Förgårdsmark ska vara minst 1 meter bred.

En uteservering bidrar med socialt liv. Foto: Haninge kommun.

Sittplatser och gröna ytor bidrar till trivsel men också ekosystem- och mobilitetstjänster. Foto: Haninge kommun.

Dagvattenhantering

I stadsmiljöer krävs systemlösningar för dagvatten. De allmänna ytor som kommunen har rådighet över är viktiga för möjligheten att åstadkomma en hållbar dagvattenhantering. En hållbar dagvattenhantering är viktig för att uppfylla miljökvalitetsnormerna för vatten och för att uppfylla målsättningen i kommunens dagvattenstrategi. En hållbar dagvattenhantering innebär också en anpassning av den fysiska miljön till ett förändrat klimat med ökad nederbörd. Att samnyttja vistelseytor och platsbildningar är en del av en systemlösning för dagvatten.

Haninge kommun har tagit fram riktlinjer för hållbar dagvattenhantering som ska vara vägledande för dimensionering och utformning av system för dagvattenhantering. Riktlinjerna förtydligar vilka dagvattenåtgärder som krävs för att uppfylla lagkrav och mål i kommunens dagvattenstrategi vid ny- och ombyggnation. Det innebär i korthet att dagvattenanläggningar i urban miljö ska dimensioneras för en fördröjningsvolym som motsvarar minst 20 millimeter regn.

Dagvatten från gaturummet bör aktivt ledas till och nyttjas i regnbäddar alternativt i andra former av hållbara dagvattenanläggningar. Regnbäddens primära funktion i gatusektionen är dagvattenhantering och rening. Regnbäddar bidrar med grönska och ekosystemtjänster likt gatuträd i gatusektionen. Gatuträd planterade i regnbäddar är en del av en systematisk dagvattenhantering och rening av gatans vatten. Regnbäddens utformning och grönska kan bidra med visuella och estetiska kvaliteter i gatusektionen – en kulturell ekosystemtjänst i stadsmiljö.

Öppet fördröjningsmagasin i tät stadsmiljö kan konkurrera med behov av vistelseytor, god tillgänglighet och rörelsestråk i gaturummet. Samordna projektering av öppna fördröjningsmagasin med tänkta rörelsestråk och övriga teknikkompetenser i program- och projekteringsskede.

Underlag för skyfallshantering ska tas fram tidigt i stadsbyggnadsprocessen. Gatan är en del av systematisk hantering av översvämning till följd av skyfall. En lokal skyfallskartering kan behövas för kommunens analys av översvämningens risk till följd av skyfall. Det är för sent att ta fram lösning för skyfallshantering i en enskild gatusektion. Det måste göras i tidigt skede, där platsbildningar och fickparker blir en del av en planerad skyfallshantering.

Tänk på:

- Gatusektionen är en del av hantering av översvämning till följd av skyfall. En lokal skyfallskartering kan behövas för kommunens analys av översvämningens risk till följd av skyfall.
- Dagvatten från gatan bör ledas till regnbäddar, där det är möjligt.
- Samordna projektering av öppna fördröjningsmagasin med tänkta rörelsestråk och övriga teknikkompetenser i program- och projekteringsskede.
- Skyfall ska kunna avledas på markytan.

Mått:

- 20 millimeter regn är minsta fördröjningsvolym för dimensionering i urban miljö.
- 12–24 timmars uppehållstid i fördröjningsvolymen för tillräcklig rening.
- En porositet på 30 procent innebär att en 15 kubikmeter (1x3x5) stor skelettjord kan magasinera 5 kubikmeter dagvatten.

Läs:

- *PBL kunskapsbanken (boverket.se)* t ex angående hantering av översvämning till följd av skyfall.
- *Dagvattenstrategi Haninge kommun*
- *Riktlinjer för hållbar dagvattenhantering* (Haninge kommun)
- *Handbok för hållbar dagvattenhantering* (Haninge kommun)
- *Teknisk standard* (Haninge kommun)
- *Hållbar dag- och dränvattenhantering – råd vid planering och utförande* (P105 Svenskt vatten).

Öppen dagvattenhantering och gröstruktur i staden. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

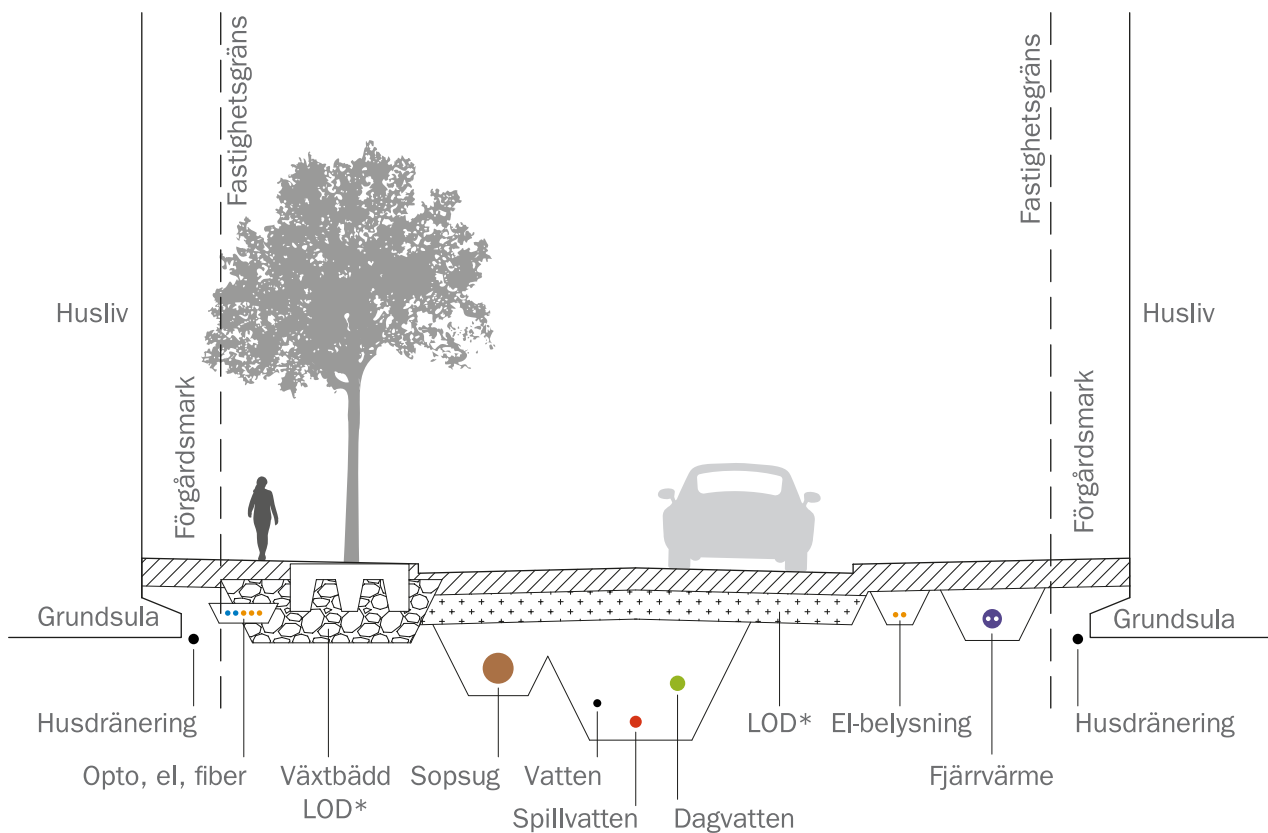

Infiltration och gröstruktur i staden – biokolsbäddar tar emot gatuavatten, renar och bidrar med goda tillväxtförhållanden till grönska. Norra Djurgårdsstaden, Stockholm.

Ledningar i gatusektionen

Vid val av gatusektion behöver hänsyn tas till underliggande anläggningar och konstruktioner. De flesta gator i stadsmiljö förväntas rymma en stor mängd ledningspaket.

El- och fiberkabel placeras normalt i gångbana eller i gångbanedel av gång- och cykelbanor. Större ledningar och självfallsledningar läggs i körbana. Ledningar för avlopp, dagvatten och vatten ligger normalt i samma ledningsgrav. Fjärrvärme läggs i gångbana eller cykelväg. Därutöver ska dagvatten hanteras och fördröjas lokalt i gatusektionen, genom magasin eller i öppet bärlager, där det är möjligt. Dagvatten ska inte ledas ut till ledningsnätet i första hand.

* Lokalt omhändertagande av vatten.

Sektionen vill redovisa att de flesta gator i stadsmiljö förväntas rymma en stor mängd underliggande anläggningar och konstruktioner.

Tänk på:

- Gatan förväntas rymma en stor mängd underliggande anläggningar och konstruktioner.
- Vid placering av träd krävs samordning med ledningspaket.
- Ledningar och anläggningar för byggnaders drift placeras på kvartersmark (förgårdsmark).

Läs:

- gällande *Teknisk standard* (Haninge kommun)
- *AMA Anläggning* (Svensk Byggtjänst)
- *Hållbar dag- och dränvattenhantering – råd vid planering och utförande* (P105 Svenskt vatten).

Exempel på gatusektioner

Varje gata och plats är unik och gatans golv och väggar behöver samspela med varandra för att skapa en god helhet. Gatans karaktär, funktion och geografiska läge ger förutsättningar för hur gatan ska dimensioneras. Det finns även en rad andra element som påverkar helhetsintrycket och trafikanternas beteende, till exempel gatans bredd i förhållande till byggnadshöjder. Tekniska krav för gaturummets byggstenar kan variera beroende på hur byggstenarna kombineras, trafikflöden, typ av stråk, innehåll i bottenvåningar med mera.

Huvudgator

Huvudgatunätet omfattar gator för trafik till, från och genom staden och dess stadsdelar. Huvudgatunätet ska ha god framkomlighet och inrymmer de regionala cykelstråken i kommunen. Trafikflödet är ofta högre än på lokalgatunätet varför gångbanor, cykelbanor med mera har krav på större breddmått än i lokalgatunätet.

Antal körfält

Trafikmängd och frekvens av korsningar längs en gata avgör lämpligt antal körfält, vilket på en huvudgata kan variera mellan två och fyra. I korsningar kan det finnas ett separat vänstersvängkörfält beroende på trafikmängd, antal körfält och skyltad hastighet. När det är två körfält i ena riktningen kan vid behov och beroende på trafikmängd ett körfält reserveras för viss trafik, till exempel bussar i linjetrafik.

Bredd

Bredden på körfält dimensioneras efter att typfordon Lbn (lastbil och buss) kan mötas och varierar beroende på skyltad hastighet. Lokala avvikelser kan ske, till exempel vid passager där avsmalning av körbanan kan behövas för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för gångtrafikanter och cyklister. Körbanorna på huvudgator som trafikeras av bussar i linjetrafik ska vara 7,0 m breda.

Gång- och/eller cykelbana

Målpunkter samt antalet befintliga eller förväntade cyklister avgör om det ska vara cykelbana på ena eller båda sidor om gatan. Cykelfält bör inte anläggas vid nybyggnad. Bredd på cykelbanan dimensioneras enligt *Teknisk handbok gata och trafik*. Gångbana ska finnas på båda sidor om en huvudgata. Bredden på en gångbana bör inte understiga 3 meter.

Funktionszon

Längs huvudgator bör angöring/parkering för motorfordon inte prioriteras i funktionszonen. I stället bör gatuträd ges utrymme som en del av en systematisk dagvattenhantering och rening av gatans vatten. Vistelsezoner och möblering samt cykelparkering bidrar till flödet av gående och cyklister samt ökad social kontroll. Träd och grönska samt möblering i gaturummet bidrar till attraktion och bättre mikroklimat längs huvudgatan.

Längs huvudgator med bredare gatusektion inryms med fördel två stråk av funktionszoner. Längs huvudgator ska förgårdsmark om minst 1 meter finnas för att inrymma dagvattenhantering, byggnadernas grundläggning, ledningar med mera på kvartersmark.

Var funktionszonen placeras i gatusektionen påverkar upplevelsen av att röra sig längs gatan och flexibiliteten i gatusektionen. Om en funktionszon läggs mellan gångbanan och cykelbanan kan detta bidra till att skärma av cykel- och motortrafiken som håller högre hastigheter och bidra till en lugnare upplevelse för gående. Dessutom kan funktionszonen då användas för exempelvis ute-serveringar och möblering utan att cykelbanan behöver korsas. Om funktionszonen i stället placeras mellan körbanan och gång- och cykelbanan blir separeringen mot motortrafiken tydligare vilket ger större flexibilitet att dela eller omfördela utrymmet beroende på hur stort flödet av gående och cyklister är.

H1. Busskörfält i gatumitt. Total gatubredd exkl förgårdsmark 31,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata där bussar i linjetrafik ges prioritet genom busskörfält i gatumitt.

Gång- och cykelbanor utformas för dubbelriktad trafik och förläggs på båda sidor om körbanan. Cykelbanan i ena sidan av sektionen har utrymme i bredd för regionalt cykelstråk och separeras från gångbanan genom en funktionszon, detta skapar god framkomlighet för cykeltrafik.

Gångbana intill funktionszon ökar möjligheten till en flexibel möblering av ytorna.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelsbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Bredd för angöring/parkering på 2,75 m möjliggör att större fordon kan inrymmas.

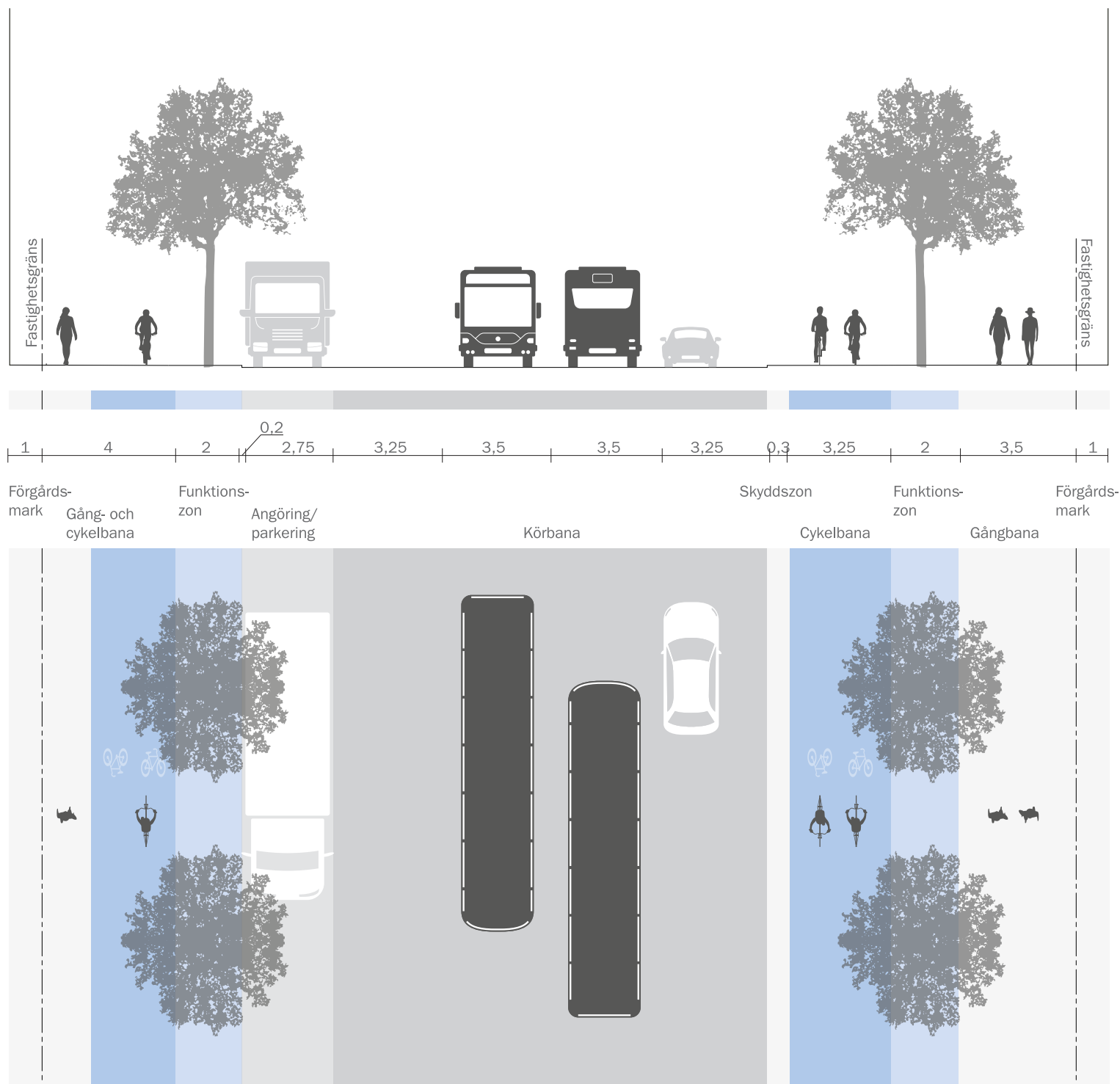
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och angöring/parkering samt 0,3 m mellan cykelbana och körbana om angöring ej är tillåtet.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen. Detta gäller även för busshållplatser och tillhörande väderskydd, vilka placeras i gatans mitt.

H1. Busskörfält i gatumitt. Total gatubredd exkl förgårdsmark 31,5 m.

H2. Sidoförlagt busskörfält. Total gatubredd exkl förgårdsmark 28,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata där bussar i linjetrafik ges prioritet genom sidoförlagda busskörfält och hållplatslägen i funktionszon.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för regionalt cykelstråk. Genom att gångbanan och cykelbana placeras intill varandra skapar det en flexibilitet för framtida utrymmesbehov för vardera trafikslag.

I denna sektion illustreras ingen yta för parkering/angöring, ska detta inrymmas behöver breddmåttet för sektionen utökas med 2,5–2,75 m beroende på typ av fordon.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelsbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

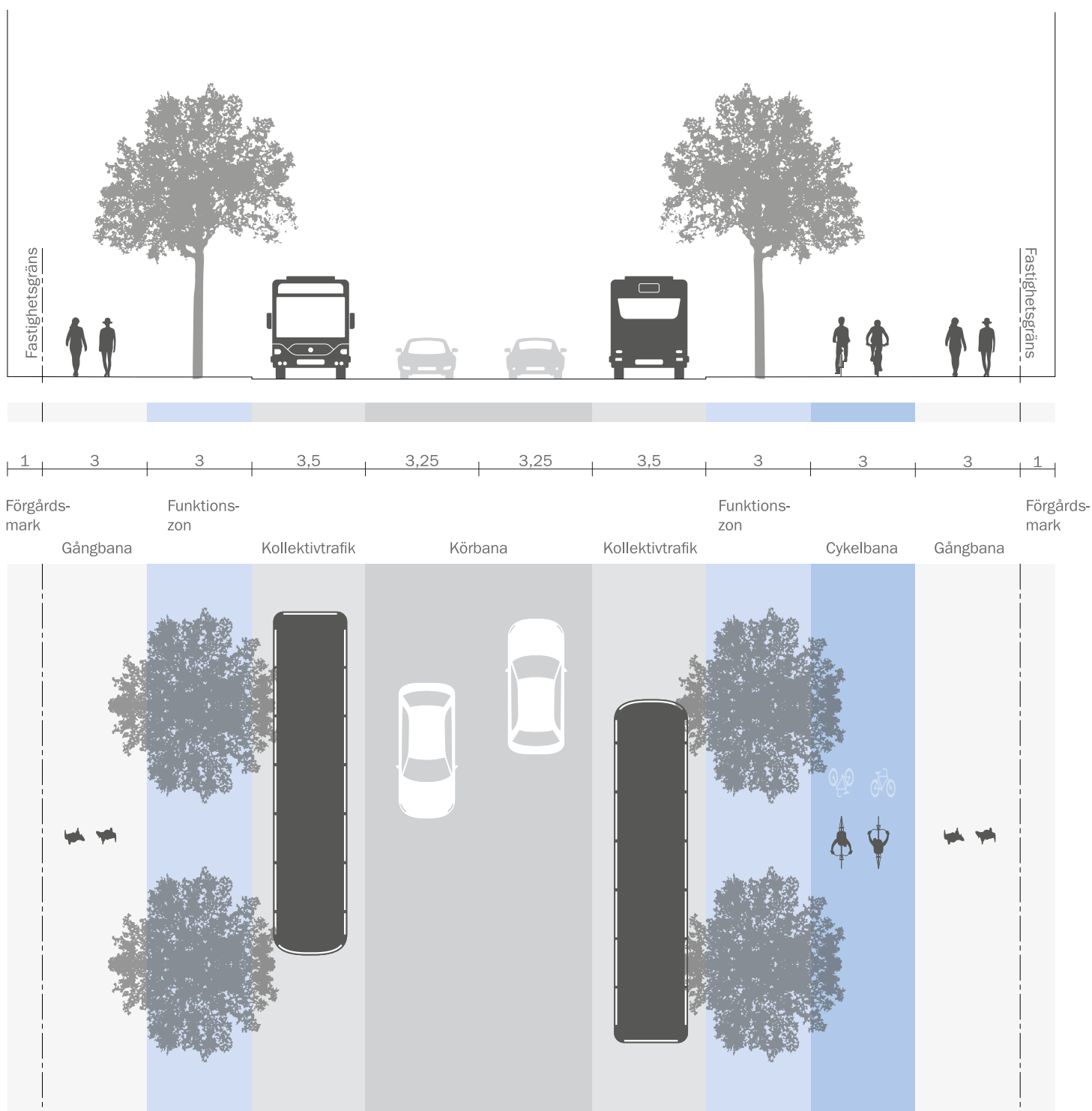
Funktionszoner på 3,0 m inrymmer busshållplatser med tillhörande väderskydd av den smalare varianten. För att inrymma ett väderskydd av normalstandard behöver bredden på funktionszonen utökas.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

H2. Sidoförlagt busskörfält. Total gatubredd exkl förgårdsmark 28,5 m.

H3. Huvudstråk cykel, ensidig funktionszon.

Total gatubredd exkl förgårdsmark 20,7 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata med ett körfält i vardera riktning och angöring/parkering längs ena sidan om körbanan.

I denna sektion illustreras ingen yta för busshållplatser, ska detta inrymmas utformas hållplatserna som klackhållplatser intill gångbanan i sektionens vänstra del och i funktionszonen. Busstrafiken angör till hållplatserna i körbanan. Ska andra hållplatstyper inrymmas behöver breddmåttet i sektionen justeras.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för regionalt cykelstråk. Genom att gångbanan och cykelbana placeras intill varandra skapar det en flexibilitet för framtida utrymmesbehov för vardera trafikslag.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelsbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Bredd för angöring/parkering på 2,5 m möjliggör att större fordon kan inrymmas (ej bussar). Ska busshållplatser med tillhörande väderskydd av den smalare varianten inrymmas i samma zon behöver bredden ökas till minst 3 m. För att inrymma ett väderskydd av normalstandard behöver bredden utökas ytterligare. Bredden på funktionszonen behöver utökas på samma sätt.

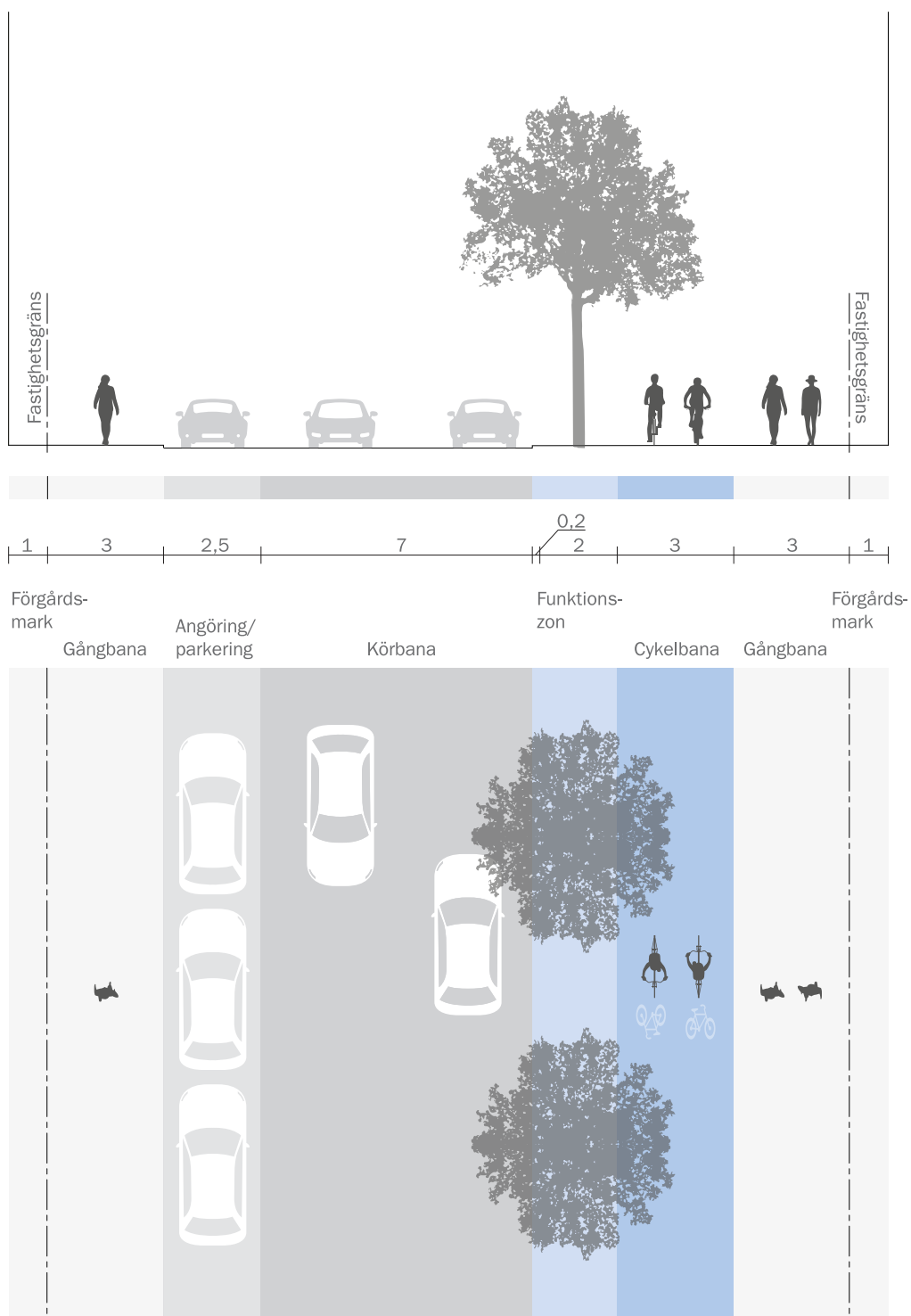
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och körbana.

För att möjliggöra smalkroniga träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

H3. Huvudstråk cykel, ensidig funktionszon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 20,7 m.

H4. Cykelbana separerad från gångbana. Total gatubredd exkl förgårdsmark 23,95 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata med ett körfält i vardera riktning och angöring/parkering längs ena sidan om körbanan.

I denna sektion illustreras ingen yta för busshållplatser, ska detta inrymmas utformas hållplatserna som klackhållplatser intill skyddszonen i sektionens högra del och i funktionszonen. Busstrafiken angör till hållplatserna i körbanan. Ska andra hållplatstyper inrymmas behöver breddmättet i sektionen justeras.

Cykelbanan förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för regionalt cykelstråk och separeras från gångbanan genom en funktionszon, detta skapar god framkomlighet för cykeltrafik.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelsbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Bredd för angöring/parkering på 2,5 m möjliggör att större fordon kan inrymmas (ej bussar).

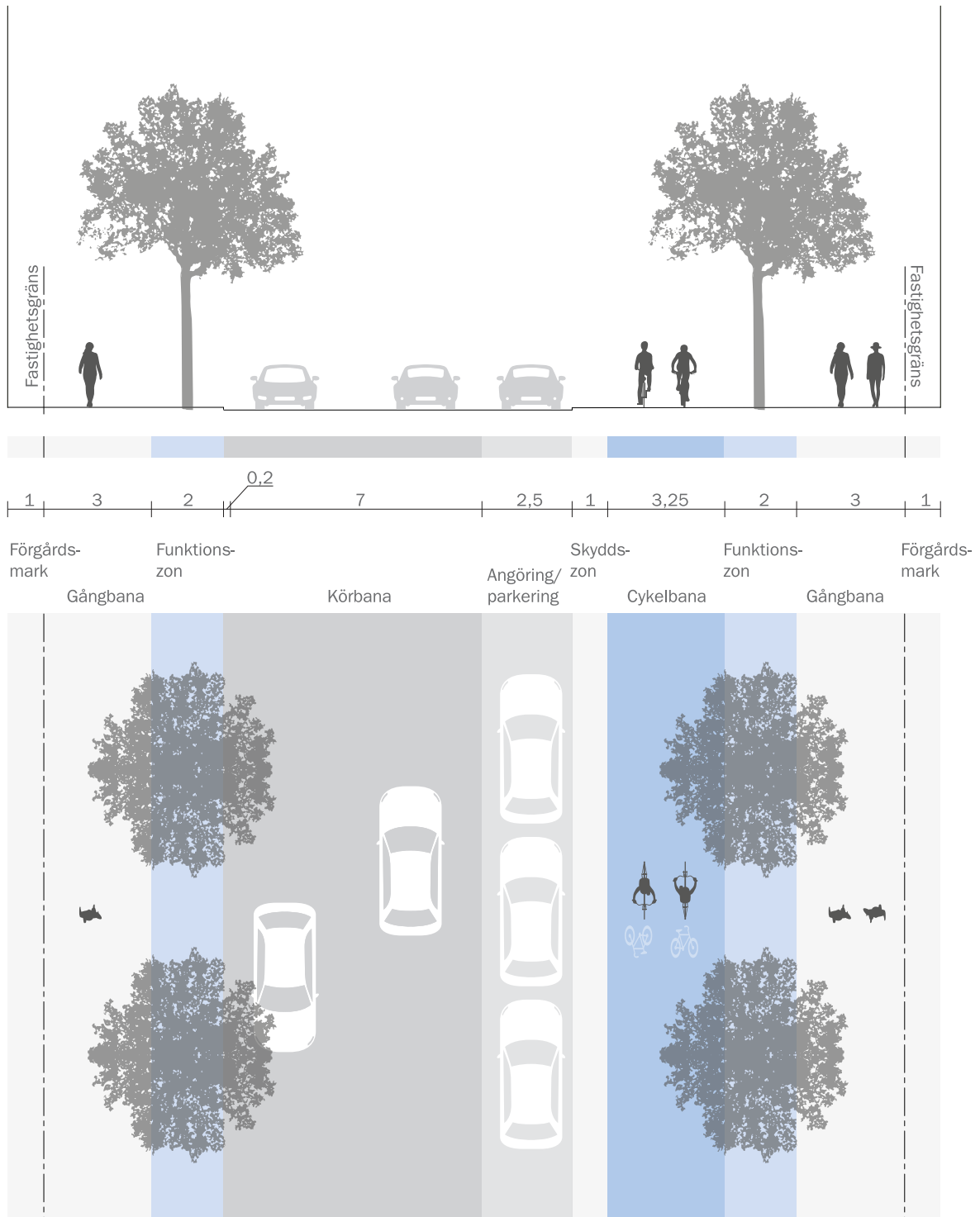
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och körbana. Bredd på skyddszon är 1 m mellan cykelbana och körbana då angöring/parkering är tillåtet, detta för att ge utrymme för dörruppslag.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

H4. Cykelbana separerad från gångbana.
Total gatubredd exkl förgårdsmark 23,95 m.

H5. Övrig huvudgata. Total gatubredd exkl förgårdsmark 16,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata med ett körfält i vardera riktning.

I denna sektion illustreras ingen yta för busshållplatser, ska detta inrymmas utformas hållplatserna som t.ex. dubbel stopphållplats alternativt tillskapas yta intill gång- och cykel-banan i sektionens högra del. Busstrafiken angör till hållplatserna i körbanan. Ska andra hållplatstyper inrymmas behöver breddmättet i sektionen justeras.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för huvudcykelstråk. Genom att gångbanan och cykelbana placeras intill varandra skapar det en flexibilitet för framtida utrymmesbehov för vardera trafikslag.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelsbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Ska busshållplatser med tillhörande väderskydd av den smalare varianten inrymmas i funktionszonen behöver bredden ökas till minst 3 m. För att inrymma ett väderskydd av normal-standard behöver bredden utökas ytterligare.

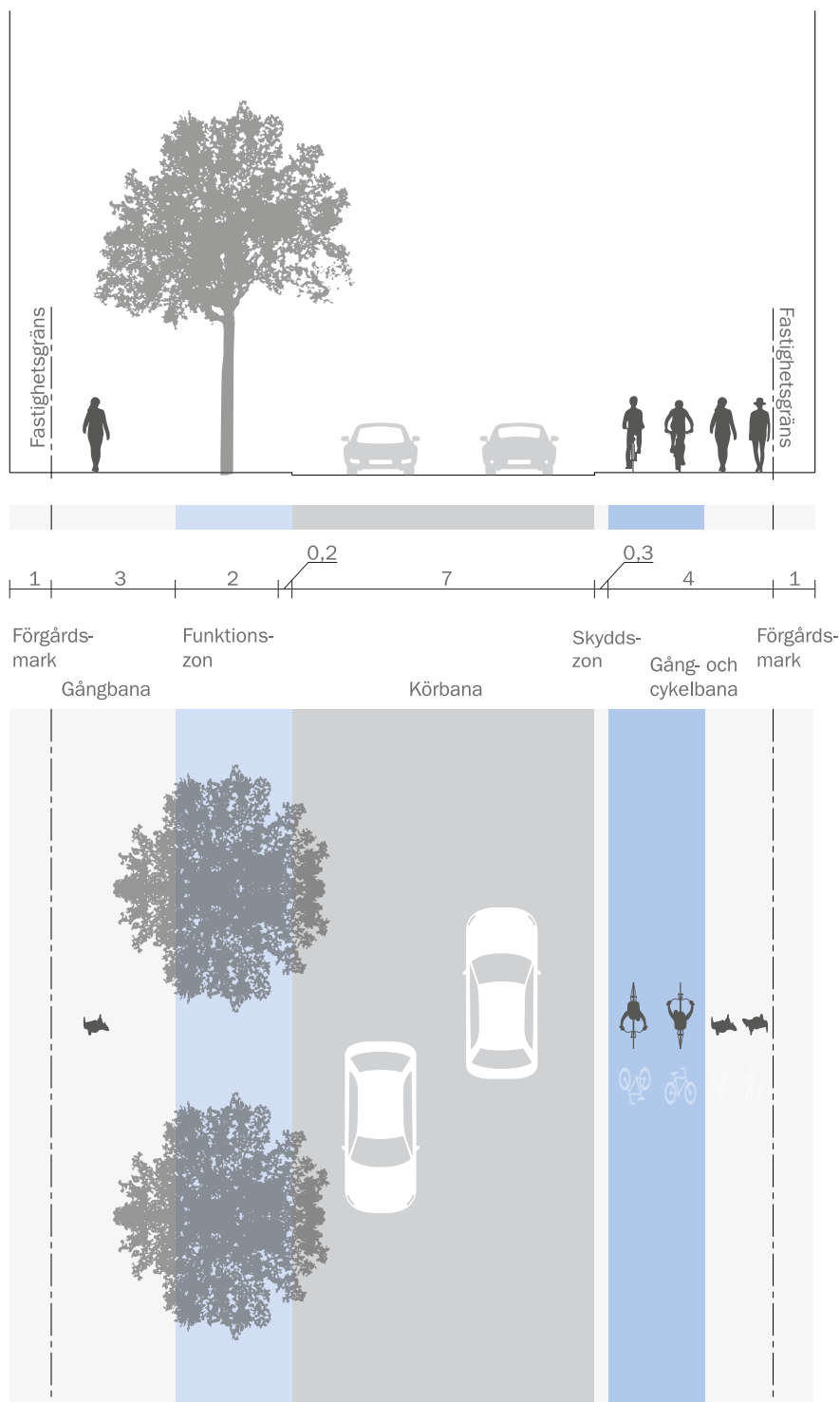
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och angöring/parkering samt 0,3 m mellan cykelbana och körbana om angöring ej är tillåtet.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

H5. Övrig huvudgata. Total gatubredd exkl förgårds- mark 16,5 m.

H6. Enkelriktad för motorfordon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12,8 m.

Om sektionen

Sektionen visar en huvudgata enkelriktad för motorfordonstrafik och angöring/parkering längs ena sidan om körbanan.

Sektionen är flexibel där yta för angöring/parkering kan ersättas med en funktionszon. En skyddszon behöver inrymmas mellan funktionszonen och körbanan. Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen nm det är aktuellt att nyttja bakkant gångbana för placering av stolpar undvik konflikter med infarter, entréer, fönster och balkonger.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för huvudcykelstråk. Genom att gångbanan och cykelbana placeras intill varandra skapar det en flexibilitet för framtida utrymmesbehov för vardera trafikslag.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelbredd är 3 m för huvudgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

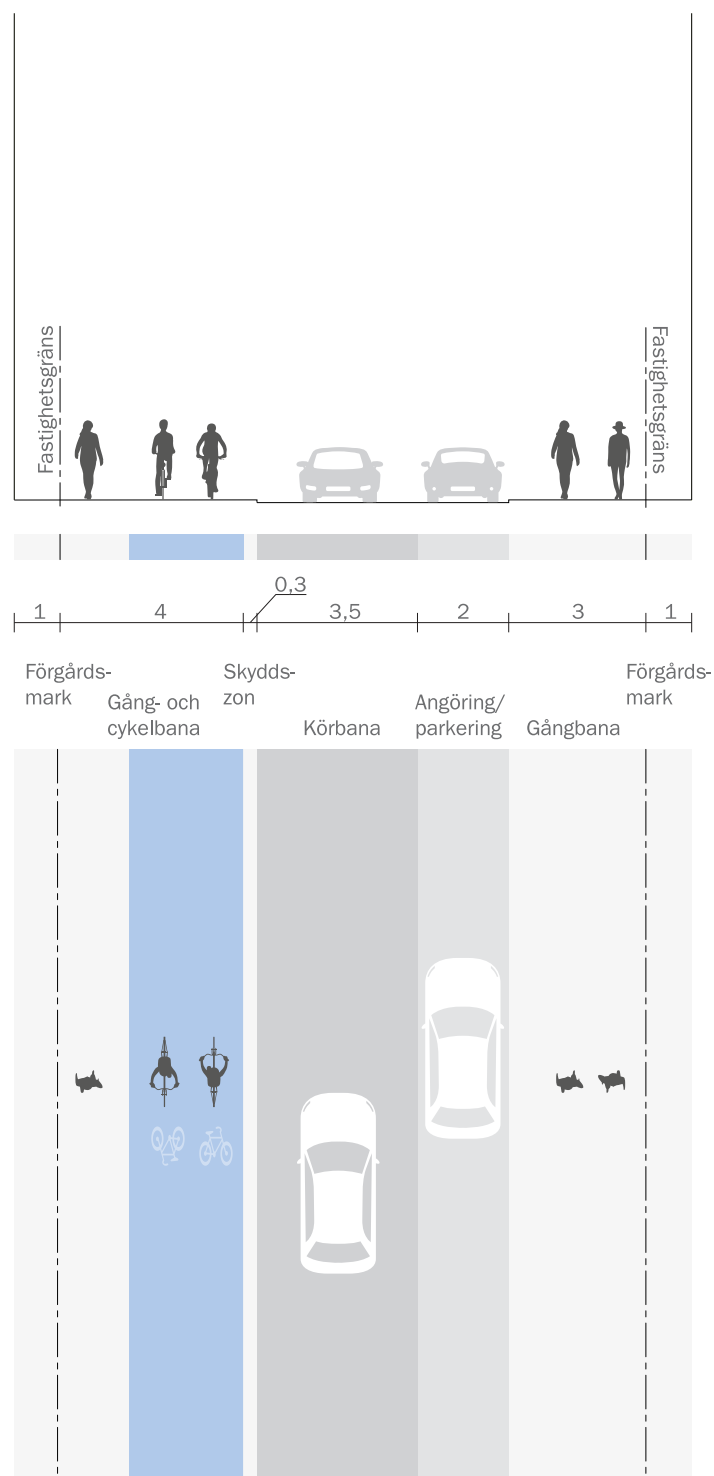
Bredd på skyddszon är minst 0,3 m mellan cykelbana och körbana om angöring ej är tillåtet samt 0,2 m mellan funktionszon och körbana.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

H6. Enkelriktad för motorfordon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12,8 m.

Lokalgator

Lokalgatunätet omfattar trafik som ofta har sin målpunkt vid gatan, till exempel villagator men också uppsamlingsgator som samlar upp trafiken från lokalgatorna.

Antal körfält

Trafikmängden är ofta lägre än längs huvudgatunätet, men kan variera beroende på målpunkter. Därför är det viktigt att analysera gatan och platsen nogga för att bedöma behovet av vilka av gatans byggstenar som ska rymmas i lokalgatan.

Antal körfält på en lokalgata bör vara två, alternativt ett för dubbelriktad trafik på kortare sträckor. En lokalgata kan också vara utformad och reglerad för enkelriktad trafik.

Bredd

Bredden på körfält dimensioneras efter att typfordon Lbn (lastbil och buss) och personbil kan mötas. Lokala avvikelser kan ske, till exempel vid passager där avsmalning av körbanan kan behövas för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för gångtrafikanter och cyklister. Körbanan ska vara minst 5,5 meter bred vid dubbelriktad trafik (7,0 meter vid bussar i linjetrafik) och 3,5 meter bred vid enkelriktad trafik.

På villagator som har funktionen som uppsamlingsgator ska körbanebredden vara minst 5,5 meter för att typfordon Los (sopbil och dylikt) och personbil ska kunna mötas. På delar av lokalgatunätet och endast kortare sträckor som trafikförsörjer ett mindre bestånd villafastigheter (låg exploateringsgrad) kan

körbanebreddden vara 4,5 meter. Två personbilar kan då mötas, men inte till exempel Los och personbil. Samråd och inhämtande av godkännande från aktör som ansvarar för avfallshämtningen ska ske för att säkerställa att detta kan ske på ett rationellt och godtagbart sätt.

Gång- och/eller cykelbana

Målpunkter (till exempel skola, idrottsplats) samt antalet befintliga eller förväntade cyklister avgör om det ska vara cykelbana på ena sidan om gatan eller om cykeltrafik sker i blandtrafik. Cykelbana ska finnas om det går ett huvudstråk längs lokalgatan. Bredder dimensioneras enligt Teknisk handbok gata och trafik.

Gångbana bör finnas på båda sidor om en lokalgata, men beroende på målpunkter, flöden och plats kan gångbana finnas endast på ena sidan om gatan. Bredden på en gångbana ska inte understiga 2,5 meter, vilket är exklusiv utrymme för teknisk utrustning, stolpar för vägmärken, belysning med mera.

Funktionszon

Längs lokalgator kan angöring/parkering för motorfordon inrymmas i funktionszonen efter behov. Där utrymme ges till gatuträd i lokalgatans funktionszon kan det vara som en del av ett lokalt omhändertagande av dagvatten.

Längs lokalgator med bredare gatusektion inryms med fördel två stråk med funktionszon. Längs lokalgator med smalare gatusektion kan behovet av träd/grönska tillgodoses på förgårdsmark eller genom att grönska syns i fonden. Längs lokalgator ska förgårdsmark om minst 1 meter finnas för att inrymma dagvattenhantering, byggnadernas grundläggning, ledningar med mera på kvartersmark.

L1. Lokalgata för busstrafik. Total gatubredd exkl förgårdsmark 15,2 m.

Om sektionen

Sektionen visar en lokalgata med ett körfält i vardera riktning. Körbanan är anpassad för bussar i linjetrafik.

I denna sektion illustreras ingen yta för busshållplatser, ska detta inrymmas utformas hållplatserna som klackhållplatser utan väderskydd intill gångbanan i sektionens vänstra del och i funktionszonen. Busstrafiken angör till hållplatserna i körbanan. Utformningen fungerar som en enkelsidig avsmalning. Ska andra hållplatstyper inrymmas behöver breddmåttet i sektionen justeras.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik med en gemensam yta.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanebredd är 2,5 m för lokalgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

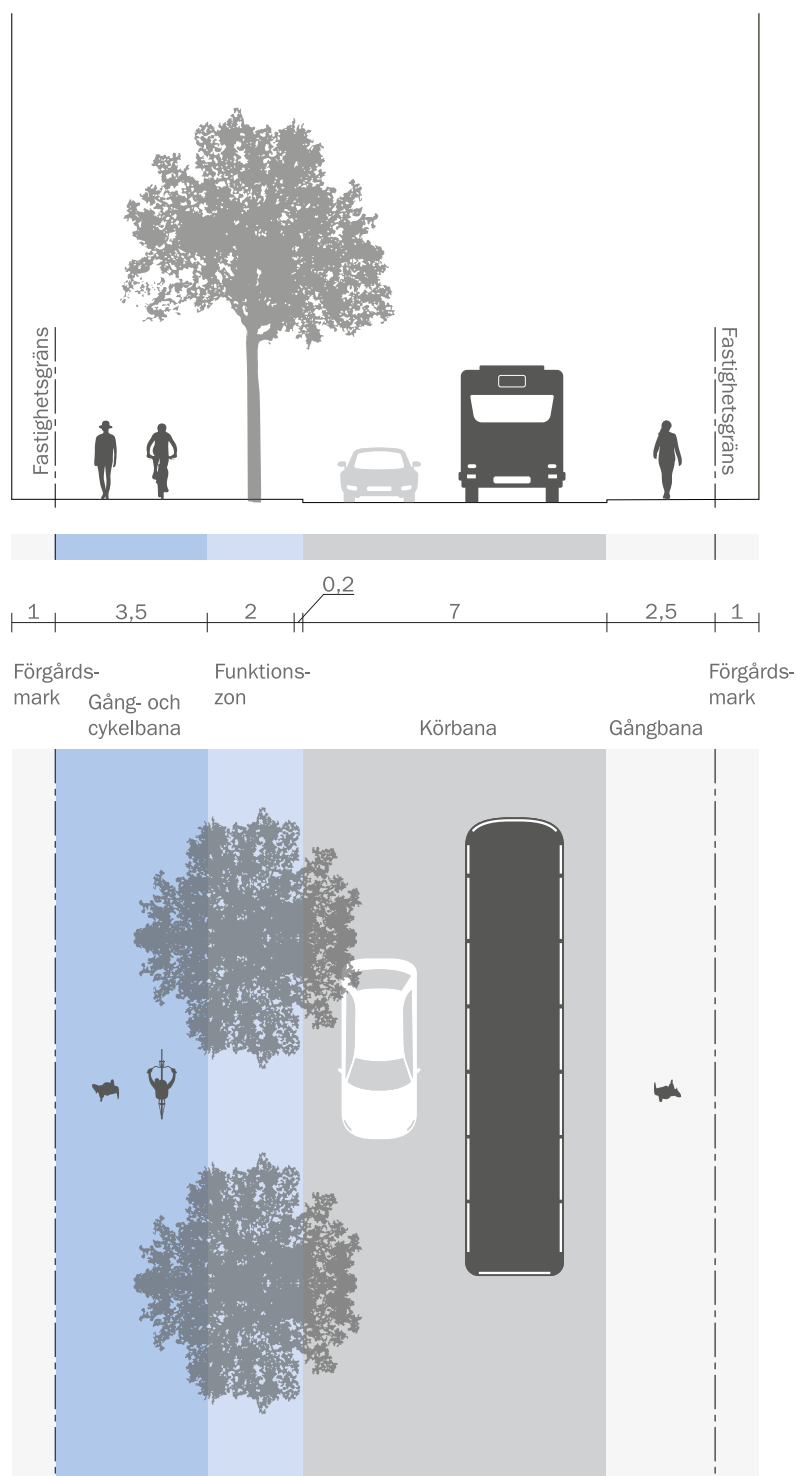
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och körbana.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

L1. Lokalgata för busstrafik. Total gatubredd exkl förgårdsmark 15,2 m.

L2. Lokalgata med funktionszon och parkering/ angöring. Total gatubredd exkl förgårdsmark 15,7 m.

Om sektionen

Sektionen visar en lokalgata med ett körfält i vardera riktning.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik med en gemensam yta.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelängd är 2,5 m för lokalgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Bredden på gång- och cykelbanan har ökat något för att skapa utrymme för dörruppslag mot gångbanan.

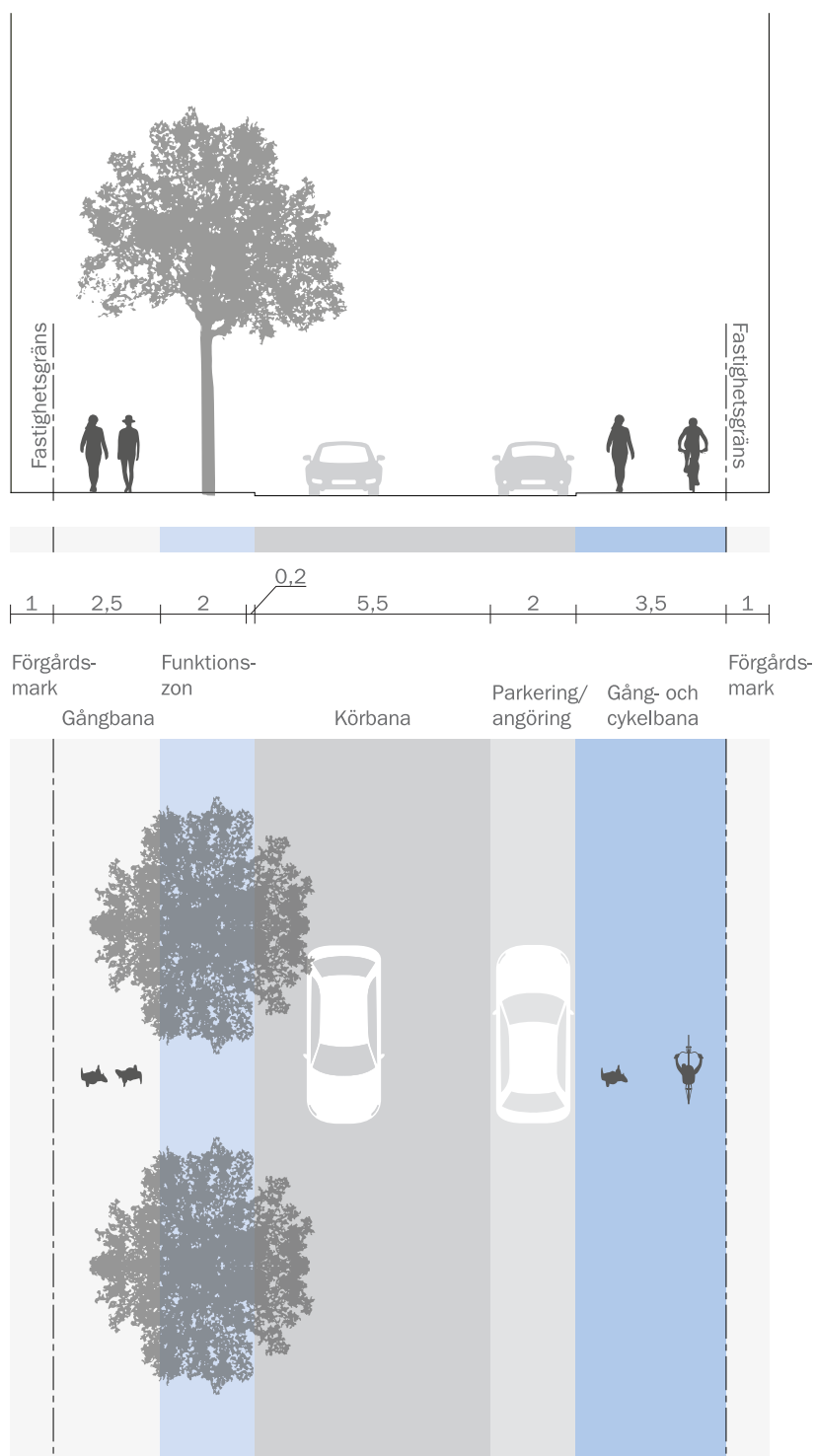
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och körbana.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

L2. Lokalgata med funktionszon och parkering/ angöring. Total gatubredd exkl förgårdsmark 15,7 m.

L3. Lokalgata utan funktionszon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en lokalgata med ett körfält i vardera riktning.

Gångbana förläggs på båda sidor om körbanan, cykling sker i blandtrafik.

Yta för angöring/parkering kan ersättas med en funktionszon.

Teknisk utrustning som belysning, kan placeras i bakkant gångbana.

Undvik konflikter med infarter, entréer, fönster och balkonger.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

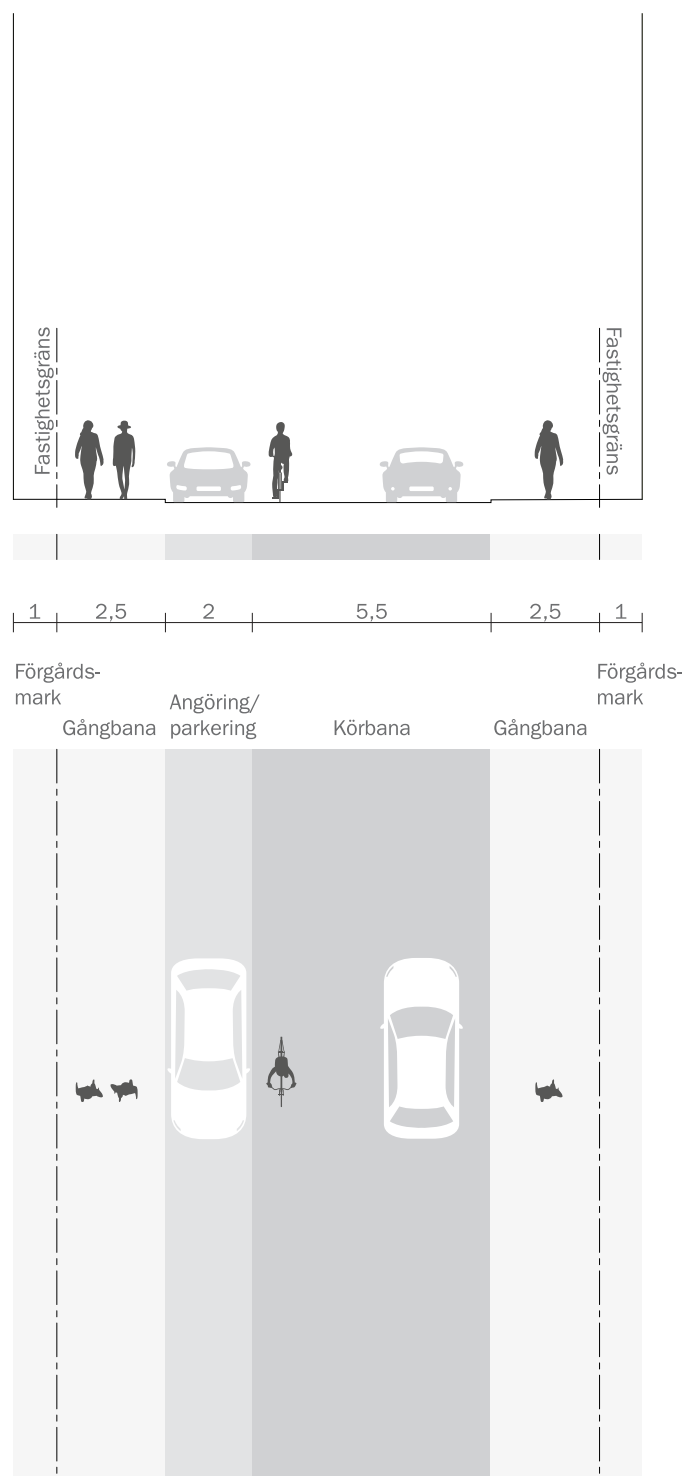
Minsta gångbanebredd är 2,5 m för lokalgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

Om yta för angöring/parkering ersätts med en funktionszon behöver breddmåttet ökas med 0,2 m för skyddszonen mot körbanan.

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

L3. Lokalgata utan funktionszon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12,5 m.

L4. Enkelriktad för motorfordon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12 m.

Om sektionen

Sektionen visar en lokalgata enkelriktad för motorfordon.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik med en gemensam yta.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

Mått

Minsta gångbanelängd är 2,5 m för lokalgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter eller om om uteserveringar ska inrymmas.

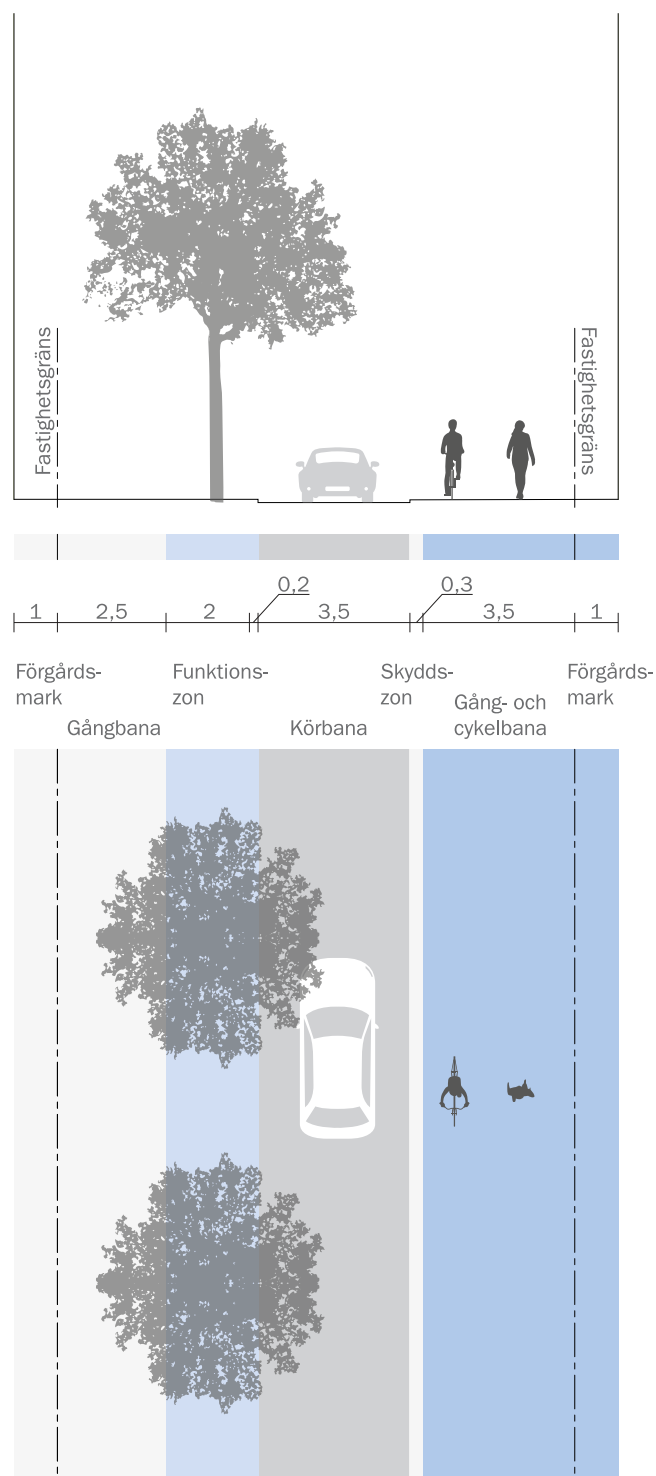
Bredd på skyddszon är minst 0,2 m mellan funktionszon och körbana.

För att möjliggöra träd i funktionszonen behöver minsta bredd till fasad vara 4 m, bredden behöver ökas i förhållande till trädens art (6 m för normal kronform på träd).

Förgårdsmark på minst 1 m inrymmer ledningar och grundläggning till byggnaden.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

L4. Enkelriktad för motorfordon. Total gatubredd exkl förgårdsmark 12 m.

L5. Småhusgata. Total gatubredd 8,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en lokalgata vid småhusbebyggelse.

Gångbana förläggs på ena sidan om körbanan, cykling sker i blandtrafik.

Teknisk utrustning som belysning, placeras i bakkant gångbana.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

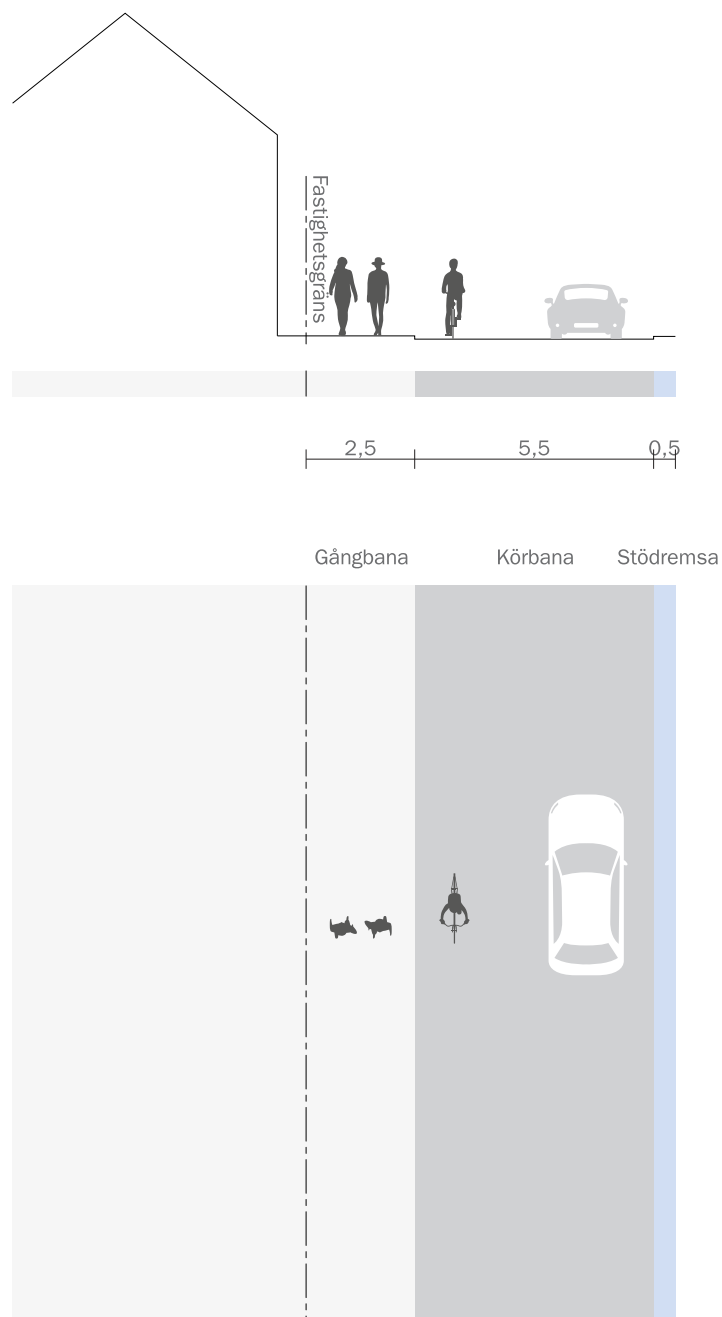
Mått

Minsta gångbanebredd är 2,5 m för lokalgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikante.

Stödremsa på 0,5 m inryms intill körbana.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

L5. Småhusgata. Total gatubredd 8,5 m.

Gator i verksamhetsområden

Gatorna i verksamhetsområden omfattar trafik som har sin målpunkt i industri-, företags- och verksamhetsområden. Flera av kommunens industri-, företags- och verksamhetsområden finns angivna i översiktsplanen och i stadsutvecklingsplanen för Haninge stad.

Antal körfält

Trafikmängden och andel tung trafik varierar beroende på områdets storlek, typ av verksamheter och områdesstruktur (till exempel om det förekommer genomfartstrafik) samt områdets geografiska läge.

Antal körfält på en gata i verksamhetsområde bör vara två.

Bredd

Bredden på körfält dimensioneras efter att typfordon Lbn (lastbil och buss) kan mötas. Beroende på typ av verksamhet kan det finnas behov av att typfordon Lps (lastbil med påhängsvagn/släpvagn) kan mötas. Körbanan ska vara minst 7 meter bred. Det behöver säkerställas via körspår att erforderliga typfordon kan mötas i kurvor etcetera.

Gång- och/eller cykelbana

Gång- och cykelbana ska finnas parallellt med nya gator i verksamhetsområden. Då andelen tung trafik är hög är det olämpligt med gång- och cykeltrafik i blandtrafik. Bredd på gång- och cykelbanan varierar, men ska dock vara minst 4 meter för möjlighet till uppdelning av gång- och cykeltrafik. Om detta inte är möjligt ska gång- och cykelbanan vara minst 3 meter bred (delas då ej upp). Bredden är exklusive utrymme för teknisk utrustning, stolpar för vägmärken, belysning med mera.

Funktionszon

Längs gator i verksamhetsområden kan angöring/parkering för motorfordon ske i körbanan om körbanebredden motsvarar eller är större än 8 meter och det finns en gång- och cykelbana längs med vägen.

Yta ska finnas inom vägområdet för snöupplag. Dagvattenhanteringen sker vanligtvis till dike. Gatuträd som en del av en systematisk dagvattenhantering och rening av gatans vatten inryms i gatuområdets funktionszon, antingen mellan gång- och cykelbana och körbana eller mellan gång- och cykelbana och förgårdsmark. I verksamhetsområde bör det kunna föreskrivas normalkroniga träd.

Möblering såsom teknisk utrustning placeras mellan gång- och cykelbana och körbana. Vägmärken och gatubelysning bör placeras inom samma zon.

V1. Gata i verksamhetsområde. Total gatubredd 16,5 m.

Om sektionen

Sektionen visar en gata i verksamhetsområde med ett körfält i vardera riktning.

I denna sektion illustreras ingen yta för busshållplatser, ska detta inrymmas behöver breddmåttet i sektionen justeras.

Gång- och cykelbana förläggs på ena sidan om körbanan och utformas för dubbelriktad trafik. Cykelbanan har utrymme i bredd för huvudcykelstråk.

Funktionszonen och dess innehåll ska ge ett sammanhållet intryck längs en hel gata. Samordna teknikområden som ska inrymmas i funktionszonen. På ena sidan i sektionen fungerar funktionszonen även som ett svackdike.

Utrymme för och typ av belysning (linspänd/stolpar) behöver planeras in i ett tidigt skede av projektet då det kan påverka gatusektionen.

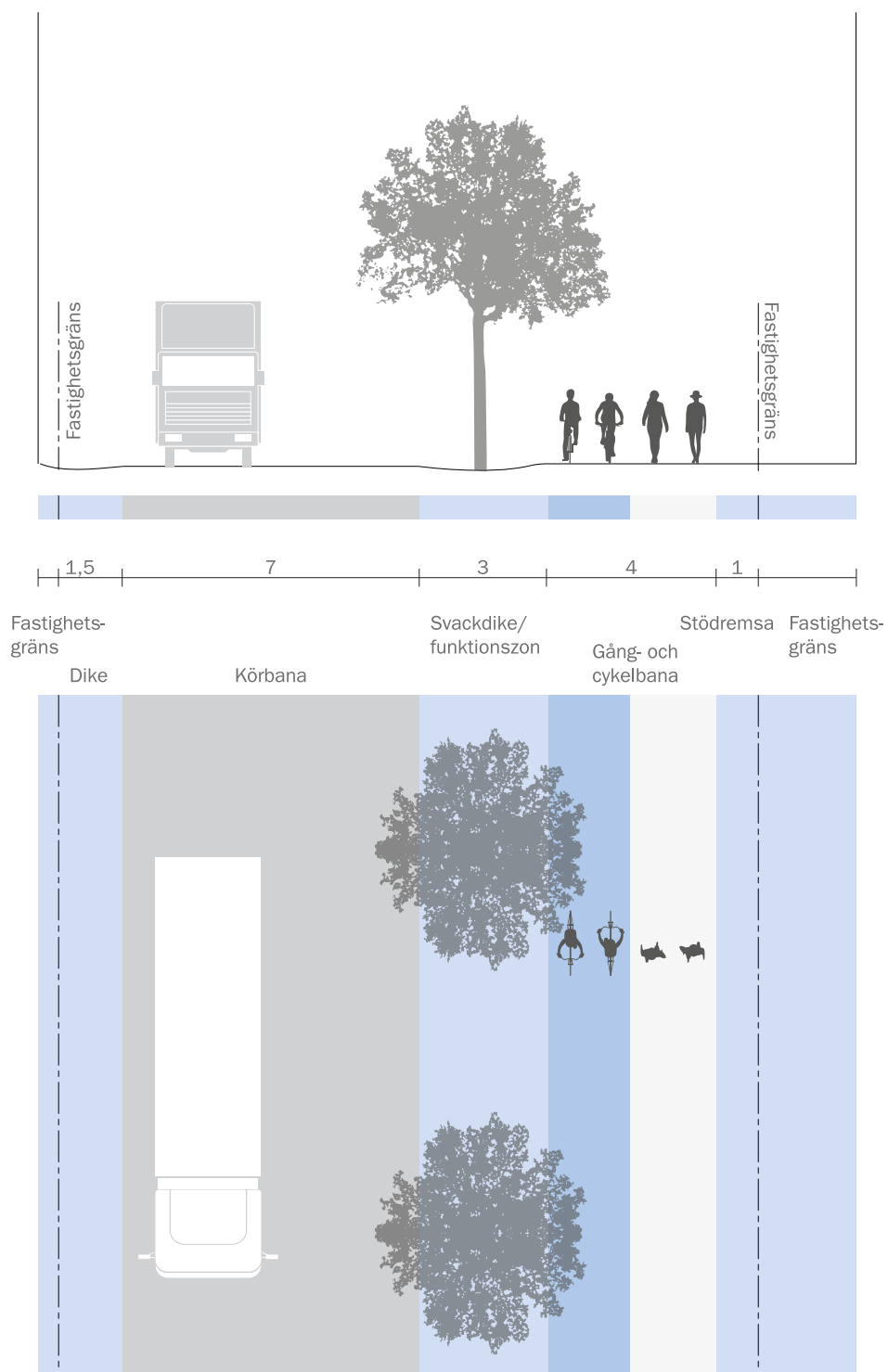
Mått

Minsta gångbanebredd är 2,5 m för verksamhetsgator, bredden kan behöva ökas beroende på flödet av gångtrafikanter.

Bredd för förgårdsmark varierar.

Utrymme för t.ex. korsningar och refuger behöver tas i beaktande och tar större ytor i anspråk än måtten i sektionen.

V1. Gata i verksamhetsområde. Total gatubredd 16,5 m.

Haninge
kommun